

VASÁRNAPI

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Felírói díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4. félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1939.

XX. évfolyam, 5. szám.

Január hó 29.

A „felvidéki szellem”

Ungvár, január 22.

A legutóbbi időben a politikusok sűrűn hivatkoznak a „felvidéki szellem”-re; elindultunk tehát, hogy a helyszínen, minden rendű és rangu emberrel való beszélgetés alapján nyerjünk képet arról a sokat emlegetett „szellem”-ről és világos képet adhassunk olvasóinknak a tapasztalatról. Tanulmányunk helyéül *Ungvárt*, időpontjával pedig a *vitéz Imrédy Béla* miniszterelnök felvidéki látogatása körüli órákat választottuk.

Szinte csodálatos dolog, hogy mennyire világossá válik, mennyire testet ölt ez az elvontan hangzó kifejezés akkor, amikor a mélyzöldszinű Ung partján, tavaszias napfényben, ungvári magyarokkal és ruszinokkal beszélget az ember arról, ami történt és ahogyan történt . . .

Legelső sorban le kell szegyezni azt, hogy a *felvidéki szellem*-nek semmi köze sincs a politikához, azaz a pártpolitikához és éppen ezért nehéz sorban csak ez lehet a magyar politika egyetlen alapja. Ezzel már majdnem meg is magyarraztuk a kérdés lényegét:

a felvidéki szellem nem ismeri a pártoskodást.

Es talán helyesen értelmezzük *vitéz Imrédy Béla* miniszterelnök elmondásait, ha megállapítjuk, hogy a *Magyar Élet Mozgalom* elindításával a felvidéki szellem akarta és akarja országossá, általánossá tenni. S ha a csonkaország minden magyarja megérezte azt a szeretetet, közvetlenséget és erőt, amelyet csak a tökéletes eszmei egybeforrás adhat meg valamely embercsoportnak, akkor könnyen és zökkenő nélkül születne meg „az új magyar élet az ősi rögökön . . .”

Ahogy a Felvidéken az elmúlt husz esztendőről, a máról és a holnapról beszélnek, abból a magyar sorsközösségbe való szinte hihetetlen beleilleszkedés csendül ki. A huszesztendő cseh elnyomatás alatt beléjük idegződött, hogy a sors — a cseh elnyomatás és terror képében — rendre és rangra való tekintet nélkül egyformán sújt minden magyart, csak azért, mert magyar. S ez alól a közös sors alól senki nem akart — talán hiába is akart volna, — kibújni sem magyarsága feladásával, sem sorsársai rovására. A helyzetet változtatni együttesen

és közös erővel lehet! — volt a felvidéki szellem alapvető, ki nem mondott, de megvalósított jel-szava.

Csak ennek lehet tulajdonítani az eredményeket: azt a kemény, öntudatos, dacos magyarságot, amelyet sem az adóprés, sem a kémkedés sűrűn emelt vádja meg nem törhetett s amely le nem nézett és le nem tagadott testvérré tett nagyműveltségű lateinereket és földet turó ruszin parasztokat.

De ez magyarazza meg azt is, hogy

a felvidéki magyarság szinte hihetetlen mértékben ismerte fel az önégyezés gondolata gyakorlati megvalósításának, a szövetekezésnek jelentőségét.

Sajnos, „ideát” csak lassan és habozva teszi magáévá a föld népe az az igazságot, amelyet a szövetekezeti mozgalom vezetői a *Vasárnap*-on keresztül is évtizedek óta hirdetnek, hogy a kisembereknek egyetlen biztos, komoly támaszuk van: *s ez a saját erejük, amelyet szövetekezéssel megszűszorozhatnak, lebirhatatlanná tehetnek.*

Hogy a szövetekezésben és hogy csak a szövetekezésben bízik a felvidéki magyar, azt a legékebben bizonyítja, hogy *Ungvárot*, a belvárosban egy hatalmas helyiség ajtaja felett ott ragyog aranybetűvel a felírás: „*Zsidó hitelszövetkezet*”. Vasárnap lévén, nem járhattunk utána, hogy igazi vagy állszövetkezetről van-e szó, ez azonban nem is lényeges most. A hivatkozott felírás bizonyítja, hogy a szóbanforgó intézményt zsidó tőke hozta létre, mert csak úgy kapcsolódhatott bele a magyarság gazdasági életébe, hogy felvette a „szövetkezet” címet, sőt talán a formát is . . .

A *felvidéki szellem* tehát tulajdonképpen az alkotó erőnek teljesen a közös célok szolgálatába való állítása. S ez a szellem nemcsak a cseh elnyo-

más esztendeiben állta ki a próbát! A felszabadulást követő diadalmármoros ünnepek követő hétköznapok egész sereg súlyos kérdést vetettek fel. Ezeknek megoldása ismét a *felvidéki szellem* jegyében indult meg és van folyamatban. Így többek között a lakosság termékeinek értékesítése és a lakosság áruellátása körül zökkenők jelentkeztek. A falvak népe, a gazdák az első napokban, egyenként Budapesthez fordultak rendeléseikkel és bizony kissé csodálkozva vették tudomásul, hogy a köszönettel vett rendelésnek — *csak készpénzfizetés mellett tudnak eleget tenni* . . . De a felvidéki szellem nyomban magára eszmélt; a szövetekezeti hálózat gyorsan átcsoportosította a maga erőit és most már rövid idő kérdése csak, hogy a legkisebb zökkenő nélkül folyjon tovább a gazdasági élet vérkeringése.

Letagadhatatlanul komoly kérdés az *árvilágnézet* kérdése, azonban semmiesetre sem olyan jelentőségű, mint amilyenek átlátszó célaival egyes politikai pártok beállítani törekusznak. Meggyőződésünk szerint a kormány nem fog megállani a megkezdett uton és

a legfontosabb iparcikkek ármérséklése érdekében az erőyes lépésektől sem fog visszariadni.

a roszhiszeműek szeretnének azonban ezen a kérdésen keresztül ellentéteket támasztani. A felvidéki szellem azonban nem könnyű kifogni. A felvidékiek belátják azt, hogy Csehszlovákia könnyen biztosítható az alacsony iparcikk-árakat, mert hiszen magyar értékekkel üzött rablógazdálkodással és kizárólag a magyarokkal és szlovákokkal szemben alkalmazott mértéktelen adóztatási rendszerrel biztosította ennek a gazdasági politikának anyagi fedezetét.

— Amit a cukron, petróleumon, silány cipőn és más iparcikkek árán megspóroltunk, annak a *többszörösét* fizettük be adóba, meg mindenféle címen kiszabott bírságokban — mondják a derék ungváriak. És ez így is van. Ha megnézi az ember

Ungvár utcáit, meglátja a cseh politika egész keresztmetszetét. A régi Ungvár utcáinak kövezte rossz, tönkrement, elhanyagolt. Persze, itt laktak — a magyarok. Az Ungvárra zudított *cseh katonatisztek és tisztviselők* számára épített új városnegyed palotáinak Budapest legujabb városrészeiben akad csak párjuk, természetes, hogy itt ragyog az aszfalt és az ivlámpák száza sugározzák este a fényt . . .

A pesti kisebbség szerint „a Felvidék nem ismer zsidókérdést”. Igaz, hogy a magyarság szövetekezeti segítségével, amennyire lehetett kivonta magát a zsidóság gazdasági hatalma alól, azonban érthető visszataszést kellett a magyarság körében, hogy a kereskedelem és kisipar szinte teljesen a zsidók kezére jutott. Most persze ezekben a kirakatokban a Massaryk és Benes képek helyét sietve felváltották a főméltóság ur képei, a cégtáblák közt pedig sűrűn látni olyant, amelyen fehér alapon a szöveg egyik sorát piros, a másikat zöld betűkkel festették meg, hogy még a cégtábla is magyarnak hasson . . .

A nincstelenné tett felvidéki magyarságot legelőnkebben foglalkoztató kérdés most a felvidéki földreform problémája. Az illetékesek nyilatkozatai alapján azt tudják, hogy a kérdés igazságos megoldást nyer és senki nem gondol arra, hogy visszaéllítsák a régi nagybirtokokat.

Kérdés azonban, hogyan nyer megoldást az elhagyott cseh parcellák helyén létesítendő új magyar kisbirtokok *állatállomány* való ellátása. A helyzet ugyanis az, hogy a Felvidéken most nagyon sok az eladó jószág. Ez az állatállomány alkalmas lenne arra, hogy az új kisbirtokok számára megszerezze. Félő, hogy ezeket a nagyrésben alacsony áron értékesítés alá kerülő állatokat felvásárolják, áthozzák a csonkaország területére

s azután, ha majd hetek vagy hónapok múlva az új kisgazdaságok be akarnak rendezkedni, ideáról, *jóval drágábban lesznek kénytelenek szükségleteiket fedezni*. Ezt a kérdést többen is felvetették előttünk, bizonyosnak vagunk abban, hogy az illetékesek megfelelő előrelátó intézkedése mellett a „felvidéki szellem” sem marad tétlen és meg fogja találni a legmegfelelőbb megoldást . . .

Egy vasutassal beszélgettünk. Tiszta magyarsággal beszél, kiejtésének még csak a szokott felvidéki hangzása sincs meg. *Russzin*. Így mondja:

BESZÉLŐ SZÁMOK

Az 1937—38. évi adatok szerint, az Államvasutak üzleti bevételét megközelítették a 259 millió pengőt; a bevételek 11,6 millió pengővel, azaz 4,68 százalékkal haladták meg az előző évi bevételt. A személyzeti létszám az igazgatósági és üzletvezető-ségi központban 2790, a külső szolgálatnál 27.337 fő volt.

A HÉT POLITIKÁJA

Éljen az önálló magyar hadsereg!

Azzal a törvényjavaslattal, amelyet most tárgyal le és fogadott el igazán nemesek egyhangulag, de nagy-nagy lelkesedéssel a magyar képviselőház, a magyar történelemnek egy gyászosan szomorú korszaka ért — remélhetően mindörökké — véget, mert tulajdonképpen ez a törvényjavaslat az első bizonyosággá annak, hogy a monarchia husz év előtti szétszórása után Magyarország független országgá lett.

A most letárgyalt honvédelmi törvényjavaslat intézkedik ugyanis a független Magyarország első honvédelmének korszerű kiépítéséről, megszervezéséről.

Örömmel kell megállapítanunk azt a magától értetődő tényt, hogy a képviselőházi vita szónokai pártállásra való tekintet nélkül kifejezést adtak annak a lelkes örömeinek és együtterzésnek, amellyel a magyar társadalom a honvédség megszületésének tényét fogadja. Az elismerő szavak, a díszítő jelzők fel sem sorolható végtelen sorával illusztrálták a világtörténelemnek a magyar katonai alakját megrajzó megállapításait. Hiszen jól tudjuk, hogy évszázadok óta elismerte Európa, hogy a Kelet és Nyugat között, a kereszténység és a nyugati kultúra védelmében küldetéses hivatást betöltő magyar katonai világ legkülönb, leghatalmasabb vezetője — éppen csak nem viszonzotta semmivel azt, hogy idegen érdekért, súlyos veszedelemmel szemben, egy maroknyi magyar vérték el a vártán...

S most végre, huszesztendőz látzat-függetlenség után, a törvényhozás elé kerülhetett az államok tényleges függetlenségét kifejező kérdés: az önálló hadsereg megszervezésének ügye. A javaslat mellett elhangzott szónoklatok sorában a kegyelet és hála hangján emlékezhetünk meg Árvátfalvi Nagy István a világháború halottairól, özvegyeiről, árváiról és rokkantjairól; vitéz Somogyváry Gyula a költői mondatok babérral illethette a magyar katonai gondolat kiteljesülését jelentő munkácsi hőstét; Szmoy Kálmán boldogan köszönhetette az évszázados magyar álmot, a független, önálló magyar hadsereg megvalósulását; Drobny Lajos kifejezésre juttathatta minden magyarnak azt a szent elhatározását, hogy a honvédelem ügyének szolgálata elemi kötelesség; Vozáry Aladár hangsúlyozhatta, hogy a magyarságnak joga van az ezeréves határokhöz — és mind, akik a javaslatához hozzázóltak, szívvel-lelkül megdöbbenésével adhatk kifejezést a magyar nép katonai érzésének, szellemének, úgy, hogy a vita utolsó felszólalója, Porubszky Géza felvidéki képviselő, volt tábori jelkész, tulajdonképpen nem — amint mondotta — huszezer felvidéki magyar ifjú, hanem a határon innen és túl élő minden magyar nevében jelentette katonásan, hogy a kérdésre:

Akartok-e jól felszerelt magyar hadsereget és akartok-e Horthy Miklós katonái lenni? — ez az égitörő válasz: Akarunk!

Az általános vita során elhangzott felszólalásokra a január 24-iki ülésen választott vitéz Bartha Károly honvédelmi miniszter.

Beszéde bevezető részében rámu-

tatott arra, hogy a javaslat a nemzet évszázados álmának, az önálló magyar hadseregnek, a megvalósulását jelenti. Örömmel állapította meg, hogy a trianoni kényszer alatti megalkotott, jelenlegi honvédségi törvény mellett és a trianoni korlátozások ellenére is sikerült a magyar népi áldozatkészségével a honvédséget, legfőbb Hadurunk, a Kormányzó Ur Öfömlétsége magas irányítása mellett, a régi magyar katonai hagyományoknak megfelelő színvonalon fenntartani, úgy, hogy az még európai viszonylatban is elismerést vívhatott ki magának. Hálával emlékezett meg a honvédség iránt megnyilatkozott meleg szeretettel és hangoztatta, hogy a honvédség erre a szeretetre mindenkor méltó is marad. Megállapította, hogy a tisztakar, az altisztek és a legénység is teljes odaadással teljesítik kötelességüket. A miniszter ezután a javaslat egyes intézkedéseit méltatta, majd pedig kifejtette, hogy a jól felszerelt hadsereg a nemzeti célok békés elérésének eszköze is lehet, éppen ezért az európai fegyverkezés nem feltétlenül háborús célokot szolgál, hanem ellenkezőleg, a béke fenntartásának eszköze. A modern háboruból elmosódnak a polgárság és honvédség közti határvonalak:

a mai háboruból résztvesz az egész nemzet, éppen ezért van szükség a törvényjavaslatban foglalt széleskörű felhatalmazásra.

Lelkesen csatlakozik az ország a „Magyar Élet Mozgalom”-hoz

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök — mint azt a Vasárnap megírta — január 6-án vontatta ki a Magyar Élet Mozgalom lobogóját. Az új Magyarország alapjának szánt, gazdasági elgondolási mozgalom jelképül választott csodaszarvas, amely annakidején honkereső őseinket elkallauzolta, azóta az ország minden részében megihlette a magyarság millióit, akik szívükkel, lelkükkel, minden szent érzékkel csatlakoztak már bensőleg a mozgalomhoz, bár forma szerint eddig még nem nyílt alkalmuk csatlakozni. Eppen ezért határozta el tudvalévően a mozgalom vezetékara, hogy az ország minden jelentősebb városában kibontja a lobogót.

Vasárnap, január 22-én, Szegeden és Nagykőrösön volt ilyen zászlóbontó nagygyűlés. Szegeden vitéz Rátz Jenő volt honvédelmi miniszter, Nagykőrösön Jaross Andor tárcanélküli miniszter mondotta a nagygyűlés ünnepi szónoklatát.

Vitéz Rátz Jenő hatalmas szónoklatában a szegedi szellemre való utalással hívta fel Szeged népet a mozgalomba való bekapcsolódásra és fej-

ismertette a felállítandó Legfelsőbb Honvédelmi Tanács szervezetét és rendeltetését, majd megköszönte a Ház minden oldaláról a honvédség irányában megnyilatkozott megértést.

A január 25-iki ülésen, több, a javaslat jelentőségét méltató felszólalás után a képviselőház egyhangú lelkesedéssel általánosságban elfogadta a honvédelmi törvényjavaslatot. Meg kell itt említenünk a felvidéki Földesi Gyula felszólalását, aki a kárpátorszoki hazafiasságát, magyar érzéseit hangoztatta és

félhavi képviselői illetményeit hazafias jótékonyági célra ajánlotta fel.

A honvédelmi törvényjavaslatnak valóban méltó keretek között történt elfogadása után a képviselőház az interpellációkra tért át.

A mezőgazdasági vonatkozású interpellációk egyikére adott válaszában Teletki Mihály gróf földművelésügyi miniszter hangsúlyozta, hogy a hegyközségek megalakításával járó teherrel nagyobbak a hegyközség működése révén előálló előnyök. A szülteletések három évig való szüneteltetésével azzal indokolta, hogy a meglévő bormennyiségek lerontották a must-és borárakat és megnehezítették a kormányt a céljának megvalósítását, hogy a termelési költségeket fedező borárakat biztosítsa.

Egy másik interpellációra válaszolva, a miniszter rámutatott arra, hogy az utóbbi négy év alatt a mezőgazdasági munkások bére 56 százalékos emelkedést ért el. A mezőgazdasági munkásság téli keresetnélküliségének megszüntetése érdekében szükségesnek tartja a háziipar népszerűsítését.

A január 26-iki ülésen a képviselőház megkezdte a honvédelmi javaslat részletes tárgyalását.

tette ki a gyönyörű célkitűzéseket. A nagyszabású zászlóbontó gyűlés után, amelyen Krúdy Ferenc országgyűlési képviselő, a Falu-Gazdaságvégtség alelnöke is résztvett, társasébe volt, amelyen Pálffy József dr., Szeged polgármestere bejelentette, hogy Szeged város csatlakozik a mozgalomhoz. Csatlakozásukat jelentették be ezenkívül a vármegyei vitézek, tűzharcosok és hadviseltek, a szegedi gazdák és a szegedi társadalmi egyesületek is.

A másik alföldi városban, Nagykőrösön, a gazdák ezrei vettek részt a zászlóbontó gyűlésen, sőt a környező városok is képviseltették magukat. A nagygyűlés után, amelyen Jaross Andor tárcanélküli miniszter ismertette a mozgalom célkitűzéseit, csatlakozásra szólította fel az Alföld népet, a városháza előtt felsorakozott hatalmas tömeg hoeszasan és lelkesen ünnepelte a miniszterelnököt, Jaross Andort és a Magyar Élet Mozgalmat, amely diadalmasan halad előre az új magyar élet megteremtésének előfeltételeit biztosítani hivatott utján...

Ki lesz a gyömrői és biharnagybajomi kerület képviselője?

Vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály miniszteri tanácsos, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője, január 22-én a gyömrői kerület több közegében, a választók nagy lelkesedése közben, mondotta el programbeszédét. A kerület választóinak lelkesedése és a kerületben megnyilatkozó népszerűség alapján kétségtelen, hogy vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály nagy fölényrel fogja elnyerni a kerület mandátumát és ezzel lehetőséget nyer arra, hogy az Imrédy-kormány az új, szociálisabb magyar élet kifejlődését célzó munká-

jában törvényhozóként résztvehesen. Ungvács nagy lelkesedéssel fogadták a biharnagybajomi kerület választói jelöltjeiket, Vay László báró miniszterelnökségi államtitkár, aki január 22-én Biharnagybajomban elmondott programbeszédében hangsúlyozta, hogy vitéz Imrédy Béla a Magyar Élet Mozgalom zászlajára elsősorban a magyar falu megerősítését írta fel, mint célkitűzést. Ezt a programot iparkodik szolgálni majd a választók bizalmából a Házban. Rámutatott a zsidókérdés és a földreform megoldásának fontosság-

— Ne tessék azt hinni, hogy nekünk most jobb dolgunk van, mint volt a csehek alatt, — megütözve nézik rá, de ő rendületlenül folytatja, kedves mosollyal, — mert addig rossz dolgunk volt, most van csak jó, de

jobb dolgunk csak akkor lesz, ha mind itt leszünk, egész addig — és a karját észak felé lendíti.

— Persze, vannak köztünk is hitvány, nememberek, árulók, de azokat még a csehek is, már a tisztességesen gondolkodók csehek is — megvetik. Mi ruszinok ezer évig magyarok voltunk és azok is maradtunk Gyerek voltam még, amikor ide Ungvárra megérkezett egy orosz fogolytranszport. Az egyik magyar tiszt, — ruszsin ember volt — maga mellé vette a kürtöst és maga elé szólított a foglyok közül is egy kürtöst. Ráparancsolt, fújja el az orosz katonai jelzéseket. Igért neki mindent, — hiába. Az orosz sirt, imádkozott, — megtagadta a parancs teljesítését még akkor is, amikor a mi tisztünk azonnali főbelövetést ígért neki. Amikor látta, hogy ezzel az emberrel nem boldogul, félreállította és keresztelt egy másik orosz kürtöst. Az az első szóra elfújta az összes jelzéseket, a mi kürtösünk meg sora bement azokat. Amikor mindezzel készen voltak, a magyar tiszt úgy beleugrott az árulóba, hogy az összeesett és az egész képerő lejt a bór,

a halálfelelemben uszó másik oroszral pedig kezét fogott és egy marék szivart adott neki...

Adja Isten, hogy azok a ruszinok is, akik odaát vannak, így kápiák meg árulásuk jutalmát, mint az áruló kürtös...

Ungvárott és az egész Felvidéken, ezeken az ősi rögökön mindenesetre megindul és teréblyesedik a Magyar Élet Mozgalom célzata új magyar élet. Egyelőre a városból kifelé haladó utcák közepén kőtorlaszok hirdetik meg, hogy azokon túl már a cseh világ kezdődik. A lakosság, magyarok, szlovákok és ruszinok egyformán túrelmetlenül lesik a híreket, várják, hogy a határ jelentő kőtorlaszok helyett mikor vájtják fel a Kárpátok... A csehek idegességére, nyugtalanságára jellemző, hogy ködös téli éjszákán, ha a demarkációs sávban valami „mozgást” észlelnek, — akár egy felroppant madár árnyéka suhan át a „határ” felett, — éktelen lövöldözésbe kezdenek s mert erre magyar részről természetesen nem érkezik válasz, cselet sejtve, világító rakétákat lőnek ki, majd nem akarván elhinni, hogy az árnyék valóban csak az, vörös rakétákkal tüzéségi támogatást kérnek... Hajnalig hadakoznak a csehek a szellemekkel — talán éppen a „felvidéki szellemet”, melynek erejét fölény helyzetükben is éreznők kellett. Ungvár pedig nevetve gyönyörködik az éjszakai tüzijátékban... Mindenki reméli, tudja, hogy ezek a tüzijátékok a huszéves cseh farsang közeléig végig jelzik...

BARTOSS KÁROLY

Nem gazdaságos a sertés-és barmifenyvesztés

a törvényben védett

Rákoshelyi baktériumölő

nélkül. Kapható és megrendelhető csak IFJ. AULITZKY OTTÓ Budapest, VII. Dohány-utca 84. II. sz. 2. Árak: Demiflonnál Budapesten 3 4 6 8 10 15 20

370 480 710 910 1080 16- 2120 Tanulmányos prospektus e lap olvasóinak ingyen!

gára és visszautasította azt a híresztelést, mintha Imrédy Béla vezérkedni akarna, mert *Magyarországnak egyetlen vezére van: vitéz nagybányái Horthy Miklós.*

A lakosság a kerület minden közegében nagy lelkesedéssel fogadta a népszerű képviselőjelöltet.

Folyik a második zsidó-javaslat bizottsági tárgyalása

Január 22-én délután kezdte meg a képviselőház öt bizottságból egyesített bizottsága — mintegy száz képviselő jelenlétében — a *második zsidójavaslat* tárgyalását. Valószínű, hogy a javaslat már február első napjaiban a képviselőház elé kerül és így az már a hónap második felében törvényerőre is emelkedhet.

Az egyesített bizottság ülésén *Makkai János* előadó ismertette a törvényjavaslatot. Legelső sorban rámutatott azokra a szempontokra, amelyek hetekkel az első zsidójavaslat törvényerőre emelkedése után a kérdés újabb, tökéletesebb rendezését szükségessé tették, majd bejelentette, hogy az eredeti javaslatot két irányban kiegészítették. Belekerült ugyanis a javaslatba a *zsidóság földszerzésére vonatkozó korlátozó rendelkezés*, valamint intézkedés arról, hogy a *világháborúban megsebesült, illetve legalább kétszer kitüntetett zsidók mentesítendők a törvény rendelkezései alól.*

A bizottság tárgyalása előreláthatóan néhány napon belül befejeződik.

Senkise hanyagolja el polgári jogait!

Most folynak az ország egyrésztben a községi képviselőtestületi választások. Kötelességünknek tartjuk, hogy ebből az alkalomból mindenkinek a figyelmét felhívjuk arra, hogy a képviselőtestületi szavazás lehetősége nemcsak jogot jelent, hanem kötelességgel is jár. A kötelesség elsősorban abban áll, hogy mindenkinek, akinek szavazati joga van, oda kell járulnia az urnák elé és állást kell foglalnia. Nem szabad elfelejteni, hogy a képviselőtestület lesz hivatva a község minden fontosabb ügyében határozni, tehát dönt a község minden lakosának ügyében is.

A második kötelesség az, hogy lelkiismeretesen megfontolja mindenki, kire, vagy kire szavaz. Tekintettel az előbb elmondottakra, nem közömbös, hogy kik fognak dönteni ügyeinkben. Tiszta erkölcsű, megbízható, kötelességtudó, hazafias gondolkodású, önzetlen embereket kell a képviselőtestületbe küldeni, akik valóban szívükön viselik a köz érdekeit. Nem azok valók az élre, akik a legtöbbet és leghangzatosabban tudnak beszélni és a legtöbbet ígérni. A falu népének azok mellett van a helye, akik eddigi életükkel, munkájukkal, a szövetkezeti és faluszövetségi gondolat szolgálatával bebizonyították már, hogy nem az egyéni érvényesülésre törekcsenek, nem a maguk hasznát keresik, hanem a szétforgácsolt erkölcs szövetkezés útján való megszervezésével a község érdekeiért küzdenek. Ha így, ezek a gondolatokkal járulunk az urnák elé, akkor nyugodt lelkiismerettel emlékezhetünk meg eljárásunkról és bizakodva, nyugodtan tekinthetünk a jövő elé.

Az elmúlt héten ismét valósággal torlódtak a nagyfontosságú külpolitikai események, amelyek az egész világ politikai helyzetére kihatással lesznek. Ilyeneknek kell tekintünk a *spanyolországi eseményeket*, amelyek a nemzetiek immár döntő győzelmet hozták meg. A vajdó Európa sorsát nagymértékben fogják befolyásolni az *olasz-jugoszláv tárgyalások* és végül a *német külügyminiszter lengyelországi látogatása*, amely kétségtelenül a „tengelypolitika” bebiztosított munkáját szolgálta.

Francó tábornok elfoglalta a vörösök fővárosát

Spanyolországban — mint fentebb jeleztük — *Francó* tábornok csapatai egymásután aratták a győzelmeket a vörös csapatok felett. A Spanyolországból érkező hírek szinte örökönt újabb és újabb *Francó-győzelemről* számoltak be.

végre január 25-én bevonultak Francó csapatai Barcelonába, a vörösök eddigi fővárosába.

A vörös csapatok fejvesztetten menekülnek, vezérek természetesen idejekorán biztonságba helyezték irhájukat és magukra hagyták a félrevezetett, megvásárolt, lerongyolódott tömegeket... A nemzetieknek ez a győzelmé remélni engedi, hogy a világtörténelem egyik leg-szomorúbb fejezete, a spanyolországi polgárháború hamarosan végét ér és a balsevizmű nyugati fészketén, a jobbsorsra érdemes Spanyolországban ismét megindulhat a békés alkotó munka.

Ciano gróf Bélyén

Ciano gróf olasz külügyminiszter január 18-án érkezett meg *Bélyére*, ahol *Sztójadinovics* jugoszláv miniszterelnök vendégként vadászatot vett részt. A bélyei fogadtatás és a vadászat a legszívelebben folyt le és közben természetesen ugyanilyen hangnemben politikai megbeszélések is folytak a két államférfi között. Vasárnap, január 22-én *Ciano* gróf *Pál* herceg vadász-vendége volt, majd *Belgrádba* utazott, ahol egész sereg ünnepségen vett részt. A kiadott hivatalos jelentés megállapítja, hogy a két évvel ezelőtt kötött olasz-jugoszláv szerződés kitűnően bevált és a két állam folytatja és tovább mélyíti együttműködését a béke érdekében. Meleg hangon emlékezik meg a jelentés Jugoszlávia szomszédai részéről elhangzott baráti megnyilatkozásokról, amelyek *Belgrádban* is kedvező visszhangot keltettek.

A jugoszláv kormányhoz közelálló lapok leszegezik, hogy

örvendetesen javult a légkör Magyarország és Jugoszlávia között.

LAPZÁRTA

Borzalmas földrengés Délamerikában

A január 25-re virradó éjszaka borzalmas földrengés pusztított Dél-Amerikában. A negyvenöt másodpercig tartó földrengésnek száz-kilométeres körzetben virágzó és népes városok, falvak estek áldozatulául. Eddigi megállapítások szerint több, mint kétezer halottja és tizezernél több sebesültje van a borzal-

Ciano gróf január 23-án éjszaka érkezett vissza Rómába és elragadtatással nyilatkozott jugoszláviai utjáról és annak eredményeiről.

Ribbentrop külügyminiszter Varsóban

Ribbentrop német külügyminiszter, aki feleségével és kíséretével január 25-én érkezett meg *Varsóba*, a lengyel fővárosban a legnagyobb ünnepléssel fogadták. *Beck* külügyminiszterrel hosszasan tárgyalt a német külügyminiszter, akinek tiszteletére este vacsorát adott. A vacsora során elhangzott felköszöntőkben a külügyminiszterek kölcsönösen hangsúlyozták

a német-lengyel barátság szoroságát és rámutattak arra, hogy a két állam együttműködése nehéz időkben is zavartalan volt.

Január 26-án a német külügyminisztert a lengyel köztársasági elnök fogadta. Itt kell megemlékeznünk *Beck* lengyel külügyminiszternek a kárpátoroszló kérdéssel kapcsolatban a lengyel képviselőházban elhangzott nyilatkozatáról, amely szerint Lengyelországnak nincsenek területi igényei Csehszlovákiával szemben. A lengyel kormány ismeri Magyarország az a törekvést, hogy *Ruszsziásként* visszaszeresse és *amennyiben a magyar kormány ilyen irányban aktív módon lépne fel, mindenkor számíthatna a lengyel kormány jóindulatú magatartására.*

A *kárpátaljai* kérdés természetesen tovább bonyolódik. *Prchala* cseh tábornok miniszteri kinevezése által okozott felháborodás még mindig nem csillapodott le, bár *Prága* jónak látta magyarizálni, hogy a katonai miniszter kinevezésével *Kárpátalja* biztonságát kívánta szolgálni. A kép teljessége kedvéért meg kell állapítanunk, hogy a *kárpátaljai* országgyűlési választások során kizárólag a hivatalos úraszn jelöltekre lehetett szavazni és így sem a német, sem a magyar lakosság nem jutott parlamenti képviselőhez.

Apor Gábor báró, Magyarország új szentszéki követe január 26-án adta át ünnepies keretek között megbízólevelét XI. Pius pápának, aki ez alkalomból áldását küldte minden magyarnak.

A nagyhatalmak rádió-nyilatkozatokra készülnek

Hitler vezér és kancellár a birodalmi gyűlés január 30-iki ülésén fogja Németország követeléseit és külpolitikai álláspontját körvonalazni. Anglia, Franciaország és Egyesült Államok a Német Birodalom vezérét megelőzően fogják leszegezni, hogy mely követelésekkel szemben fognak ellenállást tanúsítani.

mas szerencsétlenségnek. A földrengés többek között teljesen rombadöntötte a nyolcvanezer lakosú *Conception* városát, amely a *Bioblo-folyó* torkolatánál fontos kereskedelmi göpcönt. A chilei kormány az ország és Argentína egész területére kiterjedő katasztrófa után mentőakciókat szervezett, a szerencsétlenség részleteiről azonban egyelőre nincsenek megbízható jelentések, minthogy a földrengés a rádióösszeköttetést is megsemmisítette.

Újabb jelentések szerint a katasztrófa halottainak száma meghaladja a huszeztet.

Kéthangos HARMONIKA jóhangu ... P 10-
FARSANGHARMONIKA erősebb hangu... P 18-
MAGYAR CIPIERA P 6-

JÁTEKHEGEDŰ P 2-

ISKOLAHEGEDŰ jóhangból, jó szerelésel ... P 11⁵⁰

MANDOLIN jóhangu ... P 12-

TÁROGATÓ öblőshangú P 30-

Gramofon + Zongora Rádió

Minden hangszer

Sternberg

királyi és udvari hangszergyár
Budapest, VII., Rákóczi-ut 60.

Tizenkétezer

mezőgazdasági munkás megy külföldre

Az Alsó-dunántúli Mezőgazdasági Kamara rendezésében január 25-én gazdasági tájékoztató értekezletet tartottak a kaposvári városházán. A értekezleten résztvett *Lukács Béla* földmívelésügyi államtitkár, *Barcsay Ákos* és *Blaskovich Iván* főispán, *Bárányos Károly* és *Röck Béla* miniszteri tanácsos és *Máthé Imre* mezőgazdasági kamarai igazgató.

Többek felszólalása után *Lukács Béla* államtitkár közölte, hogy országos viszonylatban 40.000 a mezőgazdasági munkanélküliek száma. Híve a munkáskérdés vidékenkénti rendezésének. Ebben a kérdésben rövidesen intézkedések történnek. Ez idén Németországba ismét 11.000 mezőgazdasági munkást visznek ki, Franciaországba kísérletként ezer mezőgazdasági munkás megy. A kormány folytatja a vidéki közmunkákat a földmunkások foglalkoztatására. Megállapította az államtitkár, hogy a földbirtokpolitikai törvény a folyó gazdasági évben előreláthatólag alig kerül végrehajtásra, tehát a munkások jólteszik, ha azonnal elszerződnek és nem várják, hogy esetleg már az idei termelési évben saját földjükön gazdálkodhatnak.

Szőlőoltványt

megbízható telepenről ajánlok, garanciát kívánásigra községi előjárásigalom igazol. Csemege és borfajták nagy választékban. Egy és két éves példányok mélyen leszállított árban. Szaktanácsos ellátott árjegyzék ingyen. SZABÓ ISTVÁN, ABASÁR, Szentimre-ter 368. szám. Heves megye.

A miniszterelnök látogatása a felszabadult Ruszinszókban

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök feleségével és Kunder Antal kereskedelem- és iparügyi miniszterrel, valamint Pataky Tibor miniszterelnökségi államtitkárral január 22-én sorra látogatta a felszabadult Ruszinszók városait: Beregszászt, Munkácsot és Ungvárt.

A LÉL motorossal reggel 8 órakor érkezett a miniszterelnök és kísérete Beregszászra, ahol Korláth Endre főispán üdvözölte és köszöntötte a miniszterelnököt, aki megilletődötten hangzott a válaszában, hogy utazásának célja az, hogy a helyszínen ismerje meg a felvidéki lakosság panaszait, kéréseit és bajait.

Munkács

A rendkívül megleghangú üdvözlés és lelkes fogadtatás után a miniszterelnök és felesége a kíséret tagjaival autóbó szállt és folytatta útját Munkácsra. A Munkácsig vezető úton mentén a falvak népe sorakozott fel és kalaplengetve, lelkesen éljenzte meg az ország miniszterelnökét.

Munkácson R. Vozáry Aladár országgyűlési képviselő fogadta a vendégeket, akik a rövid, de annál lelkesebb fogadtatás után a templomba mentek, ahol szentmisét hallgattak. A szentmise, majd rövid reggeli után a társaság tagjai a város megtekintésére indultak. A miniszterelnök megilletődve szemlélte meg a január hatodik cseh ortvátadás színhelyét és elismeréssel nyilatkozott a védők hősiességéről.

Zrinyi Ilona várának megtekintése után a miniszterelnök és társasága a kórházba vonult, ahol meglátogatta a cseh támadás még mindig ápolás alatt álló sebesültjeit, akikkel melegen elbeszélgetett.

A kórházból a lakosság lelkes ünneplése közben a városházára ment a miniszterelnök, akit itt R. Vozáry Aladár képviselő üdvözölt.

Válaszában Imrédy Béla az ország köszönetét és hálóját tolmácsolta Munkácsnak hősies magatartásáért majd felhívta a jelenlévőket, tárják elé a panaszokat, kéréseket. R. Vozáry Aladár tolmácsolta a legidősebb, közérdekű kéréseket és kifejezésre juttatta a környező ruszin és német falvak lakosságának üdvözlését.

Ezalatt a városháza előtt felsorakozott sokszerepű tömeg szakadatlanul éljenzte és ünnepelte a miniszterelnököt, aki csakhamar megjelent a városháza erkélyén és ismételtén kifejezte az egész Magyarország szeretetét, üdvözlését és ölelését. A miniszterelnök még meglátogatta felesége keresztényanyát, a kis Mandák Emesét, aki a bécsi döntés után, november 2-án éjfélkor született.

Beregszász

Beregszászra visszatérve, a miniszterelnök és kísérete megtekintette a város régi templomát és a Menekültek Otthonát, amelyben 497 ruszinszók menekült talált otthonra. A kórház megtekintése után a városházára vonult vitéz Imrédy Béla; itt Fekesházy Zoltán alispán mondott üdvözlőbeszédet. Válaszában a miniszterelnök hangzott, hogy Bereg megye népe megérdemli, hogy felkarolják ügyét, majd a vármegyeház előtti tömeg lelkes kérésére rövid beszédet intézett a lakossághoz, amely továbbra is szeretettel ünnepelte a miniszterelnököt,

Ungvár

Beregszászról Ungvárra utazott, ahol megtekintette a város külterületén átvonuló ideiglenes határt, majd megnézte az ugynevezett kormányzósági palotát. Az erkélyen üd-

vözölte Korláth Endre főispán a miniszterelnököt, aki válaszában megköszönte a meleg fogadtatást, a huszesztesdős kitartást és néhány magasszárnyalású szóval buzdította további kitartásra, összefogásra, a boldogabb, szebb Magyarországiért való közös munkára a Felvidék népét. Néhány látogatás után a városházán hallgatta meg a miniszterelnök Ungvár kivánságait és panaszait, majd az éjszaka folyamán feleségével visszautazott Budapestre.

A felvidéki magyarság csatlakozott a MAGYAR ÉLET MOZGALOM-hoz

Országos érdeklődés mellett tartotta meg január 19-én az Egyesült Magyar Párt Komáromban kongresszusát, amelyen Jaross Andor tárca nélküli miniszter vezetésével résztvettek az Egyesült Magyar Párt képviselői, a Felvidék vezetői és mintegy kétezzerfőnyi közönség.

Fülöp Zsigmond komáromi polgármester üdvözli szavai után Köllay Endre dr., a párt helyi szervezetének vezetője, visszatúszta a Jaross Andor személyén keresztül a pártot ért támadást, majd Kozma Ferenc tolmácsolta

a Szlovákiában maradt Egyesült Magyar Párt és Esterházy János gróf üdvözlését.

Nagy lelkesedés közben emelkedett szólásra ezután Jaross Andor miniszter, aki elsősorban megköszönte az üdvözléseket és hangzott, hogy az Egyesült Magyar Párt továbbra is a régi szellemben dolgozik a magyarság jobb jövődjéért. Kifejtette,

hogy a felvidéki magyarság nem akar szerteszakadozni és különböző eszmearamlatoknak odaadni magát. Rámutatott arra, hogy a cseh elnyomatás alatt egységessé kovácsolódott a Felvidék magyarsága. A párt feladatát abban látja, hogy közreműködik a magyar államban levő nemzeti erők összefogásában. Kifejtette, hogy a párt három eszmei pilléren nyugszik:

a keresztény világnézet, a nemzeti gondolon és a szociális igazság elvén

és ezek alapján új szellemet: a keresztény és magyar világnézet uralmát; új berendezést: a dolgozó magyar nemzeti munkán és fegyelmű felépülő rendszerét; végül új államot: a keresztény, nemzeti és szociális gondolon nyugvó munká állam megépítését kívánja.

A nagy tapssal és lelkes éljenzéssel fogadott programzérü megnyilatkozás után bejelentette Jaross

A HONVÉD

A magasszínvonalú s a szívek igaz érzését visszatükröztető vita, amely a Házban a honvédelmi javaslat tárgyalása közben a szónokok ajkáról elhangzott, sokkal több volt annál, mint amennyit egy törvényjavaslat megvitatása a nemzet összességét képviselő országgyűlés tagjaitól is remélni mert és tudott volna, az ellenmondásokkal teli mai idők kiismerhetetlenségében.

Kévs eseményt sorolhatnánk el az ezeréves magyar történelemből, amely a magyar őszertartásnak és élniakarásnak olyan kifejező jelképe lehetne, mint ez a véderővita volt. Az etelközi verszerződés egyesítő ereje, a IV. Béla visszatérésekor feltámadt remény, a Kapisztrán János keresztje nyomán megmozdult tömegek lelkesedése, a Budavára visszafoglalását követő általános öröm és a Kossuth Lajos vigadói beszédére elhangzott: „Megadjuk!” — sorolhatók hozzá megértésben, igazságban és tanulságban.

Rettenetes sorsfordulatok vihara kell ahhoz, hogy a magyar nemzeti közvélemény szerteágazó ereje ennyire egyesülni tudjon. A bizonytalan tengődés, vagy a boldogulás között való választás. A letiport akarat s a haragba gyult önrézt emberföltöti vergődésének erőfeszítése. A lét, vagy nemlét fölötti döntés időserűsége. Orkánok pusztítása, amelyek évszázados trónokat döntenek le, s évezredek nemzetek jogait teszik vitássá. Rabság kell ahhoz, hogy a szabadság értékét megismerjük és megszégyenülés, hogy régi dicsőségünk elöthessen a közöny homályból. Rajtunk suhogó Isten-ostora, hogy végül megalazóink arcába sujthassunk vele. Kérleltetlen ellenségek tiprása rajtunk s közönyös barátok halogatása mellettünk, hogy tudatára ébredjünk: erős barátja csak az erősnek lehet, s hogy a jó Isten is csak annak siet oltalmára, aki saját magát védeni törekszik.

Oh, hála érte a magyarok igaz Istenéke, nem a napi politika véletlen szeszélye volt az, hogy a véderővita során a magyar honvédség kérdése minden magyar jószándékot, érzést, hevületet, magabizást és jövőféltést betöltött. Hogy olyan bizalommal néztünk reá, mint az Árpád vezért magasha lendítő, minden magyart egyesítő pajzsra, hogy reményünket helyezük el benne, mint a visszatért IV. Béla erős akaratában, hogy keresztvesz vízei óhajunk lenni mindannyian, hogy hazánk felszabadítását reméljük tőlük s hogy egy szívvel-lelékkel kiáltjuk:

— M e g a d j u k !

Igen. Megadjunk mindent a hazájáért harcoló és imádkozó magyar katonának. Mindent. Mindenünket, amink csak van. Hogy vele és általa megindítsuk az ezeréves magyar történelem döngő és feltartóztatatlan lépteit. A magyar boldogulást, amelyet csak addig akadályozhattak meg, amíg a magyar hadsereget eltüntethették ...

Andor, hogy vitéz Imrédy Béla miniszterelnök megindította a Magyar Élet Mozgalmát és javasolta, hogy

az Egyesült Magyar Párt — a maga önállóságát megtartva — teljes erejével támogassa a Mozgalom célkitűzéseit.

Jaross Andor miniszter beszédét szólni nem akaró éljenzés követte, majd több felszólalás után közfelkiáltással Jaross Andort választották a párt elnökévé, ügyvezető elnökévé pedig Révay István grótot.

Teleki Mihály gróf Kiskunhalas diszpolgára

Kiskunhalas város képviselőtestülete január 24-én rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlésen Fekete Imre dr. polgármester indítványt terjesztett elő, hogy a város képviselőjét, Teleki Mihály gróf földművelésügyi minisztert a haza és a város érdekében kifejtett kiváló munkásságáért válassza a képviselőtestület Kiskunhalas diszpolgárává. Zeiss Károly dr. képviselőtestületi tag felszólalásában azt indítványozta, hogy a Kiskunhalason most épülő téli gazdasági iskolát nevezzék el Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszterről. A képviselőtestület tagjai egyhangú lelkesedéssel tették magukévá a javaslatokat és a földművelésügyi minisztert melegen ünneplve, megválasztották a város diszpolgárává.

Meghalt Mezőssy Béla

A régi Magyarországnak egy kiemelkedő férfja távozott az élők sorából: meghalt Mezőssy Béla, a magyar agrártársadalomnak hajdan elsővonalbeli harcosa. Mezőssy Béla huszonhat esztendő volt, amikor, mint függetlenségi képviselő bekapcsolódott a magyar közéletbe. Később, a koalíciós kormányban, a nagy Darányi Ignácnak volt államtitkára és mint ilyen, mesterével együtt arra törekedett, hogy a magyar földön minél több önálló, anyagilag erős kisbirtokosporta épüljön. A háboru alatt Esterházy Móric gróf kormányának volt földművelésügyi minisztere és nagy részét volt abban, hogy a háboru nem tette teljesen tönkre a magyar mezőgazdaságot.

Sajnos, nagyvonalu elgondolásait nem sikerült teljes egészében megvalósítania; étezdek óta visszavonult a közélettől és most, amikor a régi tervek, nagy eszmék megvalósulásukhoz közelednek, 68 éves korában, újfelhértő birtokán meghalt. Temetése nagy részvét mellett január 22-én volt Újfehértón.

A Nyírségi Termelők Szövetkezete (Pusztadobos) 1939. február hó 2-án évi rendes közgyűlést

hirdet, Pusztadoboson levő helyiségében.

Tárgysorozat:

1. Alapszabálymódosítások.
2. Az 1937. és az 1938. évi mérlegek letárgyalása.
3. Folyóügyek.
4. Indítványok.

Az igazgatóság.

Pásztorgyerekből — moziszinész Olasz János küzdelmes magyar élete az öcsödi pusztától a „Süt a nap” című film főszerepéig

Nem mese. Itt ül velem szemben a *Vasárnap* szerkesztőségében az én földim és művésztestvérem: *Olasz János*. Mindkettőnk a békési rónság küldött a magyar magasságba...

— Micsoda harc volt! — kezdi az én *Olasz Jánosom*. — Harc a minden-napi kenyérről és harc az érvényesülésért... *Öcsödről* indultam el, Békés megyéből. 1906-ban születtem egyszerű paraszteszéből. Az én jó apámnak néhány kis holdacska földjén dolgoztam, meg hát pásztorkodtam. Bizony hét éves korom óta csak a munkánál éltem. Kaszáltam, kapáltam, később cséplő mellett dolgoztam. Így telt az én gyermekkorom. Iskolába nem igen járhattam, volt valamelyes vágyam arra. Mikor a cséplőnél dolgoztam, úgy gondolkodtam el, hogy lenne én belőlem valami *gépfitaláló*. Mert gondolkozni mindig nagyon szerettem. Bár az is igaz, hogy ezek és az ilyesfélék mind homályos álmok voltak. Nem tudtam én soha, hogy mi szeretnék lenni,

csak azt tudtam, azt éreztem, hogy nekem innen föl kell törni, nekem magasba kell jutnom.

— Mikor legénysorba serdültem, már tisztára láttam, hogy az öcsödi pusztán nem lehet belőlem semmi. El

Nehéz munka, könyv és színház

— Oh, pedig nagy tervek hevítték. Már akkor szegről-vegről, ismertem az *irodalmat*, a *verseket*, a *regényeket*, a *színdarabokat* és amikor csak tettem, eljártam a *színházba*. A könyv és a színház volt minden szórakozásom és boldogságom. Nem érdekelt engem sem az ital, sem más, csak a művészet és a munka. Gazdám, főnökeim mindig szerettek, mert a munkámat soha sem hanyagoltam el. Éjjel tanultam, nappal dolgoztam. *Ugy tettem le a négy középsziklát is*. És ha lesz pénzem, még tovább tanult. Bár rengeteget tanultam. De már tudom, hogy sohasem lehet eleget tanulni. Kimeríthetetlen a tudás.

— A művészet élvezésétől egyszer hogy-hogynem — bejutottam a *gáz-művek önképzőkörébe*. Az önképzőkör műkedvelő-színpadot tart fenn. Itt jutottam először az ugynevezett világot jelentő deszkákra. Persze csak statisztá voltam. Állnom kellett szó nélkül, vagy átmenni a színpadon, vagy énekelni kórusban. De én már akkor tudtam, hogy nem lesz megállás. Csak rajta, csak tanulni. És nem tévedtem. Egyre nehezebb szerepek eljátszását bízták rám. Kö-

Olasz János a „Süt a nap” főszereplője

Cigarettrára gyújt *Olasz János* testvérem és dacos szája lassan újra lágy, szeme messze néz:

— Ma is az vagyok, aki voltam. Mert nem kell senkinek sem hinni, hogy elbizakodtam. Soha. Meghallgatom ma is még a statisztát is, ha jól mond. Hiszen az is egy ember, az is a közönség közül egy és ha figyelmeztet, jól teszi. Bizonyosan szeret engem.

— Mert nem olyan rosszak az emberek, mint tán sokan hiszik. Én

kell szakadnom kedves szüleimtől, el a régi barátoktól, el a tanyáktól, el a békési pusztáktól. Menni kell, menni föl valahová, valami szörnyűszép nagy városba és ott, ott majd történni fog valami. Ez is csak sejtés volt, vagy tán isteni sugallat?

— Így kötöttem össze a motyóm egy napon és eljöttem ide, *Pestre*. Soha sem láttam még akkora nagy várost. Senkit sem ismertem és senki sem állt velem szóba. Egyedül voltam, szörnyen elhagyatva, kín és vergődés között. Már azt hittem egy időben, hogy visszakényszerülök menni *Öcsödre*. De csak kitarítottam. *Nem és nem!* — határoztam el. És maradtam.

— Egyszer bolyongásaimban valahogy az *öbudi gázművek* felé vetődtem. Itt egy portást csak úgy találomra megkérdeztem, hogy kerül-e valami munká, mert én dolgozni akarok. Azt mondta, hogy igen csak kerül.

— Hát így történt. Fölvettek a gázművekhez nehéz munkára. De én nem bántam. Örültem, hogy becsültek uton keresem meg a mindennapi istenáldott kenyerem és hogy édesanyáméknak megirhatom, hogy legyenek nyugodtan: van már munka, csak egészség legyen.

zelebb voltam nagy álomhoz, hogy

én egyszer hivatásos, nagy színész leszek és eljászam igazán, akiket szívből, vérből ismerek, akikkel egy vagyok: a magyar parasztot.

— Egy bántott csupán: parasztszámazásom sokak előtt vizsatatészt szült. Istenem, hány csalódás és mennyi szomorúság volt nekem az én paraszti multam. Megismertem valakit, vagy valakit, megszerettek tudásomért, modoromért, de mikor kiderült, hogy nem jártam iskolába és csak paraszt vagyok, mindjárt elhidegültek tőlem. Nagyon fájt ez nekem. Kimondhatatlanul. De Isten bölcs. Kellett ez nekem. Most hálás vagyok azoknak, akik valaha megáláztak, mert azok kergettek, azok üttek neki új harcoknak.

— *Csak azért is!* — dacolt belőlem a békési parasztvér, az ősi magyar virtus. — *Rajta Olasz János!* Nagyobb nemesség az, ami a homlokomban van, ami a szívemben van, mint annyi más oklevél, nemesség, diploma vagy akár érettségi. Lettettem én az érettségit az életben ugyancsak...

megbocsátok mindenkinek. Azt gondolom, hogy nem érenek föl ésszel bizonyos dolgokat, mert nem bíztam meg őket Isten nagy megértéssel. Így gondolkodtam az én jó apám és én is azt tartom. Isten áldja meg az én jó apámat, anyámat... Sok jóra, szépre megtanítottak engem...

— *No és hogy lettél filmsztár, Olasz János?* — kérdezzük.

— Hittem, dolgoztam és tanultam — feleli. — Minden erőmet összpontosítottam, hogy jól játszak és hogy

úgy ábrázoljam az embert, mint még tán senki.

— Mint műkedvelő játszottam a *Tábornok-ban*, a *Három a kislányban*, az *elcsérelt ember-ben*, a *huzajáró lélek-ben*, *Marica grófnő-ben*, a *tót leány-ban*, a *falu rosszá-ban*. És mindig, mindig tökéletesebben játszottam. Legalább is másox azt mondták. És igen, igen dicsérték. Ezek a dicséreték ismét tettre sarkaltak. És egyszer csoda történt. *Zilahy Lajos*, a nagy magyar író, magához hívatott. Nem tudtam eltalálni, mit akarhat tőlem egy ilyen nagy író. Megmondta:

— Te fogod játszani a *Süt a nap* című darabom filmváltozatában *Sámson Mihály* szerepét. Én előbb nem akartam hinni a fülemnek. Mikor valóságga éreztem, amit mond, hát majdnem lerogytam a boldogságtól. Istenem, hát elértem, amiért küzdöttem?...

— Így történt. *Zilahy Lajos* író ur eljárogatott a műkedvelő előadásokra és figyelt, hátha találna valami új tehetséget. És meglátott engem. Nincs szó, amellyel elég hálás köszönetet mondhatnék ennek a nagy magyar írónak, hogy

engem, szegény parasztygeréket, méltónak talált darabja főszerepére.

Mikor élesanyámnak hírül vitték, hogy én vagyok a legboldogabb ember, sirva fakadt szegény és azt mondta, hogy *ő meg a legboldogabb anyja széles Magyarországnban*. Isten áldja meg *Zilahy Lajos* író urat, amiért így szereti a magyar parasztszót!

Itt elérkeznyül *Olasz János* szép, kellemes hangja. Új cigarettára gyújt és mesélget tovább:

Képeket kér közlés végett a „Vasárnap”

Büszke örömmel állapítjuk meg, hogy a mult hét óta bevezetett újításunk: a *Képes Híradó* előfizetőink körében, a hozzánk beérkezett elismerő levelek tanúsága szerint, őszinte örömet keltett. Jól esik, hogy olvasóink közül számosan nem érték be azzal, hogy ezt a reánk meglehetősen nagy áldozatot jelentő újítást egyszerűen tudomásul veszik, hanem megragadták az alkalmat arra, hogy kifejezésre juttassák elismerésüket figyelmességünkért.

Hiszünk, hogy előfizetőink kedves támogatásával és közreműködésével a jövőben teljesebb munkát végezhetünk a falu népért, mert ezentul nemcsak a szürke ólombetűk millióinak mozgósításával és cikk-hadtestekbe szervezőtatásával fogunk beszámolni a falu életéről, hanem a technika mai állása mellett legelőkeltebb uton,

az ugynevezett mélynyomós eljárással készült képeket is adhatunk ország-világ elé a

— Kellemesen, nagyon kellemesen csalódtam a művészekben. Azt gondoltam, hogy a színészek, a tanult emberek, az írók majd kinéznek maguk közül, az én paraszttal. De nem így történt. Mindjárt nekem szólítottak, közibük fogadtak és úgy bántak velem, mint barátjukkal. Isten áldja meg őket is, titeket is. Nagyon kedves, jó emberek vagytok.

— Hálás vagyok örökké a *Gáz-műveknek* is és ott minden jóakarómnak, mert önélkülük — ki tudja — milyen kerülökkel juthattam volna ide, ahol most vagyok. Nem fogok soha elfeledkezni senkiről, bármilyen magasba iveljen most már elindult pályám. A jók az én szívemben örökké élnek és akik nem értettek meg, azokat most hívom: szeressenek engem. Lássák meg, hogy Isten küldött engem a békési pusztáról, az öcsödi kis falumból, hogy bizonyoság tegyek a magyar paraszt tehetségéről és a magyar fajta dicsőségéről.

Mert minden dicsőség Istené és azé a földé, ahonnan elindultam és azoké az egyszerű embereké, azoké a csizmás magyaroké, akik közül eljöttem.

— *Süt a nap* — mondja elgondolkozva *Olasz János*. — *Süt a nap*, nekem is nagyon szépen süg. Úgy süsön és még ragyogóbban szeretett népemre és drága hazámra, Magyarországra, mindig és mindörökké...

A *Vasárnap* szerkesztősége — és meg vagyok róla győződve: minden olvasója — örök napusztit kíván neked, kedves *Olasz János*. Isten éltesen, hogy sokáig szolgálhasd népedet és hazádat!

SZÁMADÓ ERNŐ

Itt említjük meg, hogy a *Süt a nap* című film bemutatására legközelebb sor kerül a fővárosban. A filmről annakidején beszámolunk olvasóinknak.

mi falvainkról,

Ehhez azonban az szükséges, hogy megismételt kérő szavunknak elegendő téve, olvasóink és előfizetőink esetéről-esetre küldjék be a községükben történt fontosabb közérdekű, esetleg jelentősebb családi eseményekről készült fénykép-felvételeket, amelyeket mi a legnagyobb készséggel közlünk. Félreértések elkerülése végett hangsúlyozni kívánjuk, hogy a képek közlése díjmentes.

Van azonban még egy óhajtásunk. Arra kérjük ugyanis előfizetőinket és barátainkat, hogy áldozat-vállalásunkat, készségünket visszonzózzák azzal, hogy

előfizetőtáborunk növelése érdekében mutassák meg lapunkat ismerőseiknek, barátainak és igyekezzenek őket is beszervezni táborunkba.

Tehát összefoglalva az elmondottakat: köszönet az üdvözlésekért, s várjuk a jó fényképeket és az új előfizetőket!

28 fillérért bárki megkapja a „SZERESD A GYÜMÖLCSFÁT” című 48 oldalas illusztrált növényvédelmi könyvecskénket postabélyeg beklüése ellenében

ALFA gyümölcs- és szőlőpermezőzők

ALFA Separator Rt., Budapest, VIII., Baross-utca 6.

kapthatók városi üzletünkben, itt szak-szerű felvilágosítással is szolgálunk

A hegyközségekről

(5)

Irta: SZABÓ SÁNDOR dr.

A hegyközségi tanácsi titkár teendőit nyilvános pályázat útján, szerződésben kell meghatározni. A tanácsi titkár feladata működési körébe kizárni és a szőlőgazdálkodás feladatait tekintetében a szőlőgazdálkodás és a szőlőművelés megfelelő tanácssal szolgálni, karöltve az illetékes szőlészeti és borászati, továbbá a kertészeti felügyelővel és gyümölcsészeti intézővel, akikkel havonta legalább egyszer közös értekezletre gyűlnék össze, amelyre a mezőgazdasági kamarát is meg kell hívni.

A hegyközségi tanács kötelessége a helyes szőlő- és gyümölcsfeldolgozás érdekében a hegyközségek irányítása, a hegyközségek kötelességei teljesítésének felügyelete, a szőlő, gyümölcs, must és bor, valamint ezek melléktermékei minél jobb értékesítésének megszervezése, általában a szőlő- és gyümölcsfeldolgozás jövedelmezőségének előmozdítása.

A hegyközségi tanácsnak is szervezeti és ügyviteli szabályzatot kell alkotni, amelyet az igazgatóválasztmány készít el és a tanácsi közgyűlés hagy jóvá, jóváhagyás után pedig a földművelésügyi minisztériumhoz kell felterjeszteni.

A hegyközségi tanácsi kiadásoknak ellátására tanácsi járulékot kell kivetni, amelyek kivethetők nemcsak a hegyközség tagjaira, hanem ahol hegyközség nincs, ott a hegyközségbe be nem szervezett szőlő- és gyümölcsbirtokosokra, birtokos arányában. A hegyközségi tanács és igazgatóválasztmány határozatai ellen a földművelésügyi minisztériumhoz lehet fellebbezni.

Helytelen és céltalan működés esetén a hegyközségi tanács működése és önkormányzata felfüggeszthető és szükség esetén felosztható, ha az önkormányzat útján a kitűzött közérdekű célok meg nem valósíthatók.

Külön fejezetet szentel a hegyközségekről szóló törvény és végrehajtási utasítás a szőlőgazdálkodásra vonatkozóan tett intézkedésekről, ami érthető is, hiszen az egész hegyközségi törvény, a rendeletekkel együtt, tulajdonképpen a mai viszonyok által elkerülhetetlenné vált és a szőlőgazdálkodásra vonatkozólag is belövetkezett köztársasági jogok rendszeréből folyik és azért van szükség hegyközségre, hogy annak a gazdálkodási rendszernek a természetéből folyó részletes intézkedéseket maguk az érdekeltek az önkormányzat körében, saját legjobb belátásuk szerint valósítsák meg, amely intézkedések önmagukat érintvén, a legtermészetesebb és legmegfelelőbb formában fogják az életben felmerült feladatokat megoldani.

(Folytatjuk)

Méztermelő és Értékesítő Szövetkezet alakult

Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület Reibel Mihály esperes-plebános, országgyűlési képviselő elnökelete alatt ünnepélyes ülés keretében iktatta be a visszacsatolt felvidéki méhészek delegáltjait az igazgatóságba. A diszgyűlést követte a Méhészgazdák Termelő és Értékesítő Szövetkezte megalakítására összehívott közgyűlés, Csocsán László dr. felolvasta a szövetkezet alapszabályait, amelyeket kisebb módosításokkal a közgyűlés elfogadott. Kimondták a szövetkezet megalakítását és bejelentették, hogy rövid idő alatt 10.000 pengő üzletrészt jegyeztek a magyar méhészek. A földművelésügyi minisztérium részéről megjelent Válosi Árpád méhészeti főfelügyelő és László Márton dr. gazdasági főtanácsos.

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia
ékszerésznél,

Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9

Az állattértékesítés helyzete nem kedvező

Az Országos Mezőgazdasági Kamara a kerületi kamarák alapján a következőképpen közli a mezőgazdaság elmúlt időszakának helyzetéről:

A vetések megerősödve kerültek a hótakaró alá, a növénytermesztés helyzete tehát a legutóbbi napokig kedvezőnek volt mondható.

Az állattenyésztés helyzete kevésbé kedvező. Az olaszországi hivelt szűnnetlése miatt a másodrendű, mustarumarhák értékesítése nehézségekbe ütközött és ezért ezek ára alacsony. A tejtermelésben a száj- és körömfajás miatt tapasztalható visszaesés. A sertéskivétel az utóbbi hetekben élénk ütemben folyik, de a nagy felhajtás következtében a belföldi piacon a könnyebb sertések ára mégis visszaesett. A gazdák az aránylag magas kukoricáért és a forgatóké hiánya miatt nem tudják megfelelő súlyra felhizlalni sertésüket. Ugyanezen okok következtében a sovány süldők értékesítése is megakadt. Az állattenyésztés helyzetét

némileg enyhíti a viszonylagos takarmánybőség, mely az állomány gondmentes áttelelését biztosítja.

A mezőgazdasági munkásság foglalkoztatása, a téli időszakhoz képest, szűnnetel. A munkások leginkább erdőkitermelést vállalnak, vagy a közeli városokban keresnek munkalehetőséget. A mezőgazdasági munkásszervezők megkötése december folyamán kezdetét vette.

A mezőgazdaság pénzügyi viszonyaiban számottevő változás nem következett be. Fizetési kötelezettségeiknek a gazdák általában nehezen tudnak eleget tenni, mivel az állattenyésztés — melyből a kisgazda rendszerint pénz — ezidőszerint kevésbé jövedelmező. A kamatok befizetése azonban így is megtörtént, ami az 1938. év kielégítő ántóföldi terméseredményének köszönhető.

A földárak szilárdak. Az ingatlanpiacon élénkesség tapasztalható, mely a kormány földbirtok-politikájával kapcsolatos.

Nemzetközi mezőgazdasági kongresszus lesz június havában Drezdában

A Nemzetközi Mezőgazdasági Szövetség, amely 1934-ben Budapesten tartotta nagyszerű kongresszusát, ezúttal Drezdában fog ülésezni. A magyarországi előkészítő bizottság Ivády Béla ny. miniszter emlékeite alatt a napokban alakult meg. Az előkészítő bizottság munkájában résztvesznek a magyar gazdátársadalmi és szövetkezeti intézmények. Magyarország részéről az egyik tárgy feladatjával Wünsch Frigyes dr-t, a Hungary Szövetkezeti Központ elnök-vezérigazgatóját kérték fel.

Magyarország egyébként a kongresszus 8 szakosztályán számos tanulmánnyal fog szerepelni. A Földművelésügyi és Értékesítő Szövetség, a falusi lakosság kulturális, gazdasági és szociális emelésére irányuló öt tárgykör feldolgozására kérték fel.

A Nemzetközi Mezőgazdasági Szövetség szűkebbkörű vezetőségében jelentékeny helyet töltenek be a különböző országok agrár-hitelintézetei, így az Országos Központi Hitelösszevétel és a nemzetközi szervezet elnöksége közvetlenül is felkérte Schandl Károly dr. m. kir. titkos tanácsost, az OKH alelnök-vezérigazgatóját, hogy mint a Magyarországi Szövetkezetek Szövetségének elnöke, kérje fel a szövetkezeti intézményeket a nemzetközi kongresszus munkájában való tevékeny részvételre. A Szövetségbe tömörült intézmények képviselői ebben a tárgyban legutóbb tartott ülésen elhatározták, hogy a szövetkezeti szempontból különösen fontos kérdésekkel kapcsolatos tanulmányokat a Magyar Nemzeti Propaganda Bizottság útján fogják a drezdai kongresszushoz eljuttatni.

Az inség- és közmunkát végző munkások bérük egy részét lisztben kaphatják

A népelemezés javítása érdekében nagyjelentőségű rendeletet adott ki a földművelésügyi miniszter a belügyi, pénzügyi, iparügyi és a felvidéki ügyek tárca nélküli miniszterével egyetértőleg. A rendelet értelmében a téli inségmunkát és az irányított közmunkát végző munkások kérhetik, hogy

a lakóhelyükön kifizetésre kerülő napszámhátrétek egy részét lisztben kaphassák meg.

A munkások által így igényelt liszt a családtagok száma szerint természetesen csak korlátozott mennyiségű lehet.

A rendelet azáltal, hogy a kenyérgabona belső fogyasztását emeli, nemcsak közgazdasági szempontból nagyjelentőségű, hanem a vámorlás útján nyert olesóbb liszt nyújtásával tulajdonképpen a munkások bérjévedelmét fokozza

és ugyanakkor a legrosszabbul táplált néprteg élelmézésének megjavításával ez az intézkedés egyik legegyszerűbb szociális problémánk megoldását is elősegíti.

Méhészeti tanfolyam

Budapesten február hó 1-től mindennap délután 5 órai kezdettel Ignác Sándor és Koppán József dr. m. kir. méhészeti felügyelők, vitett képekkel 18 napos méhészeti tanfolyamot rendeznek a Pázmány Péter Tudományegyetem természetrajzi épület (Museum-körút 4. sz.) állattani intézet földszinti tantermében. A tanfolyam 36 órát vesz igénybe. A tanfolyamra jelentkezhetnek a 15 éven felüli nők és férfiak és pedig február hó 1-én d. u. 5 órakor a fentemlített helyiségben. A tanfolyam költségei fejében és a bizonyítványért 5 pengőt kell fizetni.

Biztos mellékjövdelemre tehet szert, ha házában, gazdaságában

ANGORA GYAPJASNYUL

TENYÉSZTÉSRE

is berendezkedik.

Család elsőrendű, törzskönyvezett állattól várható eredmény. Nyelket szállít a

„Buda“ angoragyapjasnyul törzstenyészet, Bpest XI. Kruspér-u. 1.

Felvilágosítást és ismertetőt 20 filléres válaszfelveteg ellenében küld.

Igás- és hasznosfogatok szépségversenye a mezőgazdasági kiállításon

Nagy érdeklődés nyilvánul meg a március 22-én megnyitott Országos Mezőgazdasági Kiállítás fogatversenyei iránt. Az OMGE a lótenyésztés sokoldalú gazdasági jelentőségének kidomborítása céljából a múlt évhez hasonlóan ismét megrendezi az igás- és üzleti fogatok szépségversenyét, amely a fogatversenyeknek egyik legérdekesebb fogata lesz. Ezen a szépségversenyen részt vehetnek a teherárut fuvarozók, gyáripari és egyéb vállalatok és a mezőgazdasági üzemek igás fogatai, azaz minden nem luxusjellegű hasznosfogat. A rendezőség igen értékes tiszteletdíjakat tűzött ki a verseny díjazására, ennek is bizonyos része van abban, hogy igen sok érdeklődő fordult már a kiállítást rendező OMGE-hez (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.), bejelentve az igás és hasznos fogatok szépségversenyén való részvételi szándékát. A versenyre bejelentett igás és hasznos fogatokat az ünnepélyes megnyitáson és a lovasmutatók keretében rendezett fogatbemutatókon is előhívják.

A kiállítás rendezősége ezúton is felhívja a fogatszépversenyen résztvevni szándékozókat, hogy legkésőbb február 15-ig jelentkezzenek, mert a később érkező bejelentéseket el nem fogadhatja. Érdeklődőknek részletes tájékoztatást szívesen küld a rendezőbizottság.

Huszés a Futura. A Futura Magyar Szövetkezeti Központok Árforgalmi Rt. fennállásának huszadik évfordulója alkalmából január 27-én, pénteken délelőtt 11 órakor székházának nagytermében ünnepi rendkívüli közgyűlést tart. Az ünnepi közgyűlés keretében lelelik le a Kormányzónak a nagy tanácssteremben elhelyezett arcképet. A Futura ünnepi közgyűlése iránt a gazdasági körökben igen nagy az érdeklődés.

Dohánykertészszerződés-mintát készített a dohányjövdekek

A m. kir. dohányjövdekek központi igazgatósága az állandó dohánytermelési szaktanács és az érdekeltség meghallgatásával, olyan dohánykertészszerződés-mintát állított össze és küldött meg felhasználás végett a dohánytermelőeknek, amely a dohánykertészszerződések megkötése alkalmával felmerülő összes kérdéseket magában foglalja, érintetlenül hagyja azonban a szerződő felek egyezkedési szabadságát. A pénzügyminiszter egyébként az állandó dohánytermelési szaktanács javaslatára a dohánykertészszerződések és elszámolásának felülvizsgálatáról külön szerv létesítése után kíván gondoskodni.

Magyar gazdák véleménye a Rákoshelyi Baktériumölő: Mészáros László (Magyarokesztur): A Rákoshelyi Baktériumölő már öt éve használatban. Istennek legyen hála, jó sikerrel. Kérek utánvételt 6 litert. — Lovas János (Vésztó): Kérek utánvételt a nálam 5 év óta nélkülözhetetlen Baktériumölőből 3 litert. — Bán Pál (Békéscsaba): Bátor vagyok kijelenteni, hogy hét év óta használok a Baktériumölőt és azóta egyetlen sertésem sem hullott el, pedig a környéken nagyon uralkodott a vész. Ezért kérek most is 3 litert. — Forján Sándorné (Sentes): A Baktériumölő 3 évi használata alatt igen jól bevált, sertés nem pusztult el és másoknak is ajánlom. Kérek postafordultával 10 litert, utánvételt, mert nélkülözhetetlen. — A Baktériumölő iránt érdeklődőknek értékes kis füzetet ingyen küld: Aultzyk Ottó vegyszerkereskedelmi boltja, Budapest, VII., Dohány-utca 84., földszint.

Egyesült a HANZA és a HANGYA

Január 23., hétfő, délelőtt 10 óra... Fényárban uszlik a Vigadó nagyterme. A szónoki emelvény fölött csillogófényű magyar címer. Balra a kéveköti ember. Körötte a Hangya jelmondata: *Szövetkezés: erő.* Jobbról hasonló köralakú mezőben: *Isten, Haza, Család, Munka,* négy buzakalász között.

A magyar szövetkezeti eszme diadalünnepe, amikor a *Hanza* vizsziátér a *Hangya* kebelébe.

A hatalmas tereben zsibong a sokaság. A Hangya vezetői és közkatonái a megnagyobbodott ország minden részéből. Papok, tanítók, gazdasági szakemberek, politikusok, tisztas gazdák élénk és feszelen csoportjai. Az elvégzett munka önréte az arcon. s a jövő bizakodása a tekintetekben.

Érkeznek az előkelőségek: *Jaross* Andor miniszter, *Törley* Bálint, *Péchy* Tibor és *Csizik* Béla államtitkár, *József* és *Albrecht* királyi hercegek. A *Falu-Gazdaszövetséget* *Major* János v. miniszter, elnök és *Teóly* István dr. ügyvezető igazgató képviseli. Természetesen jelen vannak a magyar szövetkezeti mozgalom vezető egyéniségei is, nagy számmal.

A Magyar Híszkegy fenséges szárnyalása s a Hangya-induló patogó ütemei után, *Bernát* István elnök nyitja meg az ülést. Vázolja a szövetkezeti mozgalmak fontosságát, elismerő szavakkal méltatja *Wünscher* Frigyes dr. alelnök-vezérigazgató érdemeit, amelyeket a szövetkezeti mozgalom fejlesztése terén szerzett s

hálát ad Istennek, hogy üdvözölheti a visszatért felvidéki szövetkezeti testvéreket.

Jaross Andor felvidéki miniszter meleg szeretettel üdvözölte a Felvidék nevében a szövetkezeti eszme előharcosait és munkásait.

— Csak az a nemzet egészséges, — mondotta többek közt — amely három sikon tudja megszervezni belső erőit: a *politikai és művelődési* sikon mellett a *gazdasági* sikon is.

A földművelésügyi miniszter képviselőjében *Péchy* Tibor dr. államtitkár üdvözölte a közgyűlést. A megnagyobbodott Hangyára a siker bőségét kívánta. Rámutatott a Hangya vezetőszerepére az agrárértékesítés terén és annak a reményének adott kifejezést, hogy a Hangya értékes közreműködése az építőmunkában meghozza a gyümölcsét:

a magyar gazda s rajta keresztül az egész ország boldogulásáért.

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter megbízásából *Törley* Bálint államtitkár üdvözölte a közgyűlést.

Ünnepi beszédet *Gesztyei-Nagy* László dr., egyetemi magántanár, mezőgazdasági kamarai igazgató tartott. Arról beszélt, hogy a szövetkezeti tábor építeni akar. Ismertette és értékelte az áldozatos munkát, amelyet a Felvidék vezetői és harcosai a magyarság fennmaradásáért gazdasági, szellemi, kulturális, nemzeti és szövetkezeti téren végeztek. Majd így folytatta:

— Minket nem csapdosott meg úgy a vihar, mint benneteket, azért kell nekünk a Ti hitetek, kipróbált magyarságtok, tűrni, szenvedni, dolgozni tudástok.

Oltsatok be itt minden magyar lelket a testvéri szeretet széru-

mával, mert igazán építeni csak nyugodt és békés viszonyok között lehet.

Szeretettel, megértést és kacagó magyar falvakat akarunk építeni ebben az országban, amelyeket piros, egészséges gyermekek, meglegedett, fejlődő és boldog családi életek töltöttek be. Jöjjetek építeni a földből a föld népének, mert ez a nép itt az utolsó embertartalek, amelynek két munkás karja kitudja még termelni az országot visszacszerzéséhez szükséges aranyat, kenyert és fegyvert!

Kuthy Géza, a galántai *Hanza* Szövetkezet elnöke, hódolatát fejezte

Tíz és félmillió pengő beruházási hozzájárulást fizet a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

Január 24-én tartotta a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* mérlegmegállapító ülést. Ennek eredménye mutatja, hogy a nagymultu intézet üzletvitelbe bevált hagyományaihoz igazodva, a nemzetközi feszültség nyomán támadt helyzet ellenére is, megfelelt a várakozásnak és szép eredményt tud felmutatni. Az intézet a fokozott hiteligenyeket kielégítette és minden irányban rendelkezésre állott feladatkörében a gazdasági élet követelményei ellátásában. Igen figyelemreméltó, hogy a bank összes forgalma ebben az esztendőben is 14 százalékos növekedést mutat.

A mérleg főbb adatai szerint az 1938. évszám előlétve nélkül — 4.416.748.73 pengő tiszta nyereséggel zárult. Az intézet saját tőkéiben anynyiban történt változás, hogy a bankra kirótt *beruházási hozzájárulás* eddig jogerősen megállapított összege fejében 10.580.487 pengő a tőkeartalból leirattatott. Az összbeállomány 1938. december 31-én 268.126.792.49 pengőtt tett ki. A mérleg vagyonrészei között említésre méltó a váltótárca, amely 101 millió

ki a kormányzó magas személye iránt, s köszönetet mondott a kormányelnöknek és munkatársainak lankadatlan munkájukért. *Várady* Béla, a felvidéki *Hanza* alelnöke és *Ilovcsy* János, a *Baross* Szövettség alelnöke, valamint *Láposy* Béla felszólalása után *Wünscher* Frigyes dr. alelnök-vezérigazgató, felolvasta

a *Hanza* és 194 tagszövetkezetének a *Hangyába* történi belépéséről felvett jegyzőkönyvet.

Javaslatára a választmányi tagok számát 72-ről százra emelték fel.

Az elnök zárószavai után a melyhatású ünnepi közgyűlés a Himnusz eléneklésével fejeződött be. (s. s.)

709.391.46 pengővel szerepel. A fokozott hiteligenyek az adósok tételében is kifejezésre jutnak, amennyiben ez a tétel 144.130.591.41 pengőre emelkedett.

A nyereség- és veszteségszámla vizsgálata azt mutatja, hogy a költségek összege mintegy 680.000 pengővel növekedett, amit az alkalmazottak illetményeinek többletén kívül a kulturális és jótékony célokra megszavazott adományok igen jelentékeny emelkedése okozott. Az adók és illetékek fejében fizetett összegek ugyanakkor jelentékeny emelkedést mutatnak 2.488.801.81 pengőről 2.838.976.76 pengőre.

Az igazgatóság elhatározta, hogy a folyó évi február 7-én délután fél 5 órákor megtartandó 97. rendezési közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az előző évről áthozott 2.119.053 pengő beszámításával rendelkezésre álló 6.535.801.73 pengő összegű nyereségből az 1938. évi osztalék feljára — úgy mint az előző évben — 2.000.000 pengő, vagyis részvényenként 4 pengő fordíttassék.

Németországban járt munkátestvéreinkhez!

A külön feladott csomagokról

A különvonatokkal hazakeresztett munkások közül többen közölték velünk, hogy Németországból való elindulásuk előtt csomagjaikat előre küldték a *hegyeshalmi* határállomásra. Nagy volt a meglepetésük, amikor *Hegyeshalomba* érkeztek és csomagjukat nem találták ott. Elfejtették ugyanis azt, hogy a munkásokat szállító különvonatok hamarabb érkeznek a határállomásra, mint a tehervonatokkal továbbított csomagok. Teljesen megértjük az érdekeltek szomorúságát amiatt, hogy csomagjaikat még ma sem vehették kézhez.

Utánajártunk a dolognak és illetékes helyen azt a felvilágosítást kaptuk, hogy

a külön feladott csomagok végre megérkeztek *Hegyeshalomra* és ott a vámhivatal rak-táraiban vannak elhelyezve.

A fuvarlevélen rendszerint a *csoport*, vagy a *csoportvezető* neve szerepel, akit azután a vámhivatal hivatalosan értesített a csomagok megérkezéséről. A csomagok *nyugrészét* továbbították a munkások címére. Az alábbiakban közöljük azoknak a nevét, akiknek a csomagja hiányos, vagy olvashatatlan címzés miatt még mindig a hegyeshalmi vámhivatal rak-tárában van. A névsorban szereplőket felhívjuk, hogy

pontos címüket azonnal közöljék a „*Vasárnap*”-pal és mi azt majd illetékes helyre továbbítani fogjuk.

Megnyugtattunk mindenkit, hogy a csomagok nem veszték el, csak nagy késéssel jutnak el gazdjukhoz.

A névsor itt következik:

Máthé Sándor (*István*),
Stumpf János (*Elek*),
Petrovics József (*Nemesvadás*),
Jámbor Alajos, (*Hegyeshalom*),
Csutorás Sándor (*Eger, Széchenyit* 5.),
Mező Sándor (*Eger, Vörösmarthy-u. 3.*),
Nagy Ester (*Mindszent*),
Bambach Mihály (*Elek*),
Tarjánk Antal (*Mezőkövesd*),
Dohány Borbála (*Mezőkövesd*),
Bárc Mihály (*Mezőkövesd*),
Gádszér Adám (*Mezőkövesd*),
Vámos István (*Mezőkövesd*),
Kovács Pál (*Mezőkövesd*),
Bodnár Márton (*Mezőkövesd*),
Bíró József (*Mezőkövesd*),
Bollák János (*Mezőkövesd*),
Papp István (*Mezőkövesd*),
Tóth József (*Mezőkövesd*),
Kriston András (*Mezőkövesd*),
Mautler Mária (*Bátaszék*),
Nagy Elek (*Tiszafüred*),
Schlapfer Antal (*Kőszeg*),
Vörös Ilona (*Pusztaföldvár*),
Franz Elek (*Hegyeshalom*).

Nem lehet vámjárás alá vonni a Németországból hozott utiholmikot

Németországból hazakeresztett munkátestvéreink arról értesítettek bennünket, hogy egyes helyeken, — így legutóbb *Büdszentmihályon* — a pénzügyőrök összeszedték a Németországból hozott utiholmikot és azokat elszállították, hogy a vámjárás megindítsák.

Mint hogy a kerékpárok, mint más, használt utiholmik vámmentes behozatalára a pénzügyminisztérium a megfelelő engedélyt megadta,

arra kérjük mindazokat, akikkel hasonló eset történt, hogy a megfelelő intézkedések megtétele végett, közöljék nyomban, mikor és milyen holmikot vittek el tőlük? A panaszukat az *Országos Gazdasági Munkaközvetítő Irodához* (Budapest, V., *Kossuth* *Lajos-tér 11.*; földművelésügyi minisztérium) kell beküldeni. Mondanunk sem kell talán, hogy a pénzügyi közegek intézkedéseinek senki ne szegüljön ellene, az utasításokat hajtsa mindenki végre, az esetet azonban a megadott címre azonnal jelezték be. Mindenki legyen nyugodt, mert holmijait vissza fogja kapni.

ÜZENETEK

Többeknek: A hozzánk tömegével érkező pénzügyi értesítések közülük, hogy azokat egyenként megválaszolni sajnos, nem áll módunkban, azonban az illetékes pénzügyhatárolás eljártunk, ahol a feladott pódatulalások kiküldését a legrovidebb időn belül foganatosítani fogjuk. Mégegyszer figyelmeztetünk minden hozzánk forduló érdeklődőt, hogy pénzekeklamálásnál közöljék a németországi pontos címet, az összeget, valamint a pénz feladásának pontos időpontját, mert csak valamennyi adat birtokában tudjuk kérésüket elintézni. — **Nagy Imre, Büdszentmihály, ifj. Kakas János, Kertalja:** Nem érkezett eddig semmi. — **Marcis József, Ostoros:** Közöljük pontosan német munkaadójának címét és azt, hogy mikor adta fel a pénzt. — **Tóth István, Szanda:** Az OKH kiküldötte már a feladott összegeket. — **Vizkeleti Lajos, Erdőtelek:** Lischowből december 22-én érkezett meg sok munkáestnek pénze. Közöljük, hogy név szerint kik a reklamálok? — **Oláh Mihály, Poroszló:** Sokszor két hónap is eltelik, mire a pénz megjön. Közöljük német címet. — **Kovács András, Buesatelep:** Előbbi üzenetünk Önnek is szól. — **Tóth Ferenc, Szentistván:** A feladott pénzeket már kiküldte az OKH. — **Rábel József, Rábagyarmat:** Az OKH kiküldte a pénzt. — **Oláh János, Verpelét:** Nem érkezett eddig semmi. — **Vámos Viktor és társai, Szentgyörgyölgy:** A pénzküldő munkások nevelt kérjük; endéklül nem tudjuk kivizsgálni az ügyet. — **Lovonagy Györgyné, Bük:** Csak november 9-én érkezett az OKH-hoz pénze, azóta nem. A novemberi küldeményt már kiküldötte az OKH. — **Tavasz Miklós, Andrásfa:** Közöljük volt német címet. — **Ribánszki István, Tótkomsol:** Levélet nem egészen értjük. Kinek adták át hazautasítások a pénzt? Ha ott adták fel, úgy kérjük, közölje pontosan német munkaadójának címét és azt, hogy mikor adta át a pénzt. — **Argyelan György, Nagykamarás:** Összesen 350 RM érkezett az OKH-hoz. December 5-én 50 RM, december 23-án 300 RM. Ezeket kiküldözték. Legközelebbi számunkban másik kérdésére is megadjuk a választ. — **Briber Antal, Horvátzsidány:** Közöljük német munkahelye címét, valamint azt, mikor adták fel a pénzt és mennyit. — **Ifj Csörös Sándor, Hejőpapi:** Csak 180 RM érkezett eddig. Irton munkaadójának. — **Bauer Károly, Rábafizest:** Az OKH-hoz november 12-én és december 22-én érkezett levelet megbízásból pénze. Már továbbították.

Gazdatudnivalók

Rovatvezető: SCHANDL JÓZSEF dr.

MIT TERMELJÜNK?

A kisgazda a termelésre akkor nem fizet rá, ha a föld minősége szerint kat-holdanként átlagban körülbelül 200 pengő bruttóbevétel képes elérni. Ebbe az összegbe bele van számítva a föld értékének kamata, vagy bérletnél a bér összege, az igazállattartás költségének a szántóföldre eső terhe, a gépek és eszközök törlesztése, továbbá a trágyázás, a művelés, a növényápolás és a betakarítás összes költségei is.

A jelenlegi 20 pengő körüli buzáruk mellett tehát kat-holdanként legalább 10 métermázsza búzát kell a gazdának termelnie, hogy megélhesse hitosítva legyen. Ezt a termést, még közepes minőségű fölön és közepes gazdálkodás mellett is, el lehet érní, ha csak a vetést komolyabb elemi kár nem éri. A nagyobb gazdaságok 12—14 mázsa átlagot is elérnek, de vannak, melyek 16—18, sőt még ennél is több métermázsát aratnak egy kat-hold földön. Ez a tény megerősíteni látszik azt a régi közmondást, hogy rossz föld nincsen, csak rossz gazda van. A termések emelése érdekében sokat jelentene az őszi szántás általános és szabályszerű elvégzése, a kukorica-ápolások számának szaporítása és a gyomok elleni általános, hatásosabb küzdelem.

A rozsnak ára az 1938. évben — sajnos — visszaesett. Ez is indokoltá teszi annak a követelménynek mielőbbi teljesítését, hogy a homoktalajokon az egyoldalú rozstermesztés helyett változatosabb növénytermesztést, főleg a pillangós takarmányfélék termesztését vezessük be. Ezáltal ugyanakkora területen ugyanazzal a munkával az eddiginél lényegesen többet termelhetünk, ami a termésmennyiség egységére eső költségeket is lényegesen csökkenteni és azáltal a termelés gazdaságosabbá válnék.

Árpából az ország északi részén a jó áron értékesíthető sörärpa-termesztés fizeti ki magát. Hogy az árpa „sörärpa”-nak minősüljön, azt az éghajlati viszonyok is befolyásolják; sajnos, melegebb vidékeinken ez nem sikerül. Az ország más részein nagyobb arányban kellene átérni az őszi árpa termelésére, melynek termőképessége jelentősen nagyobb, mint a tavaszi árpáé, másrészt — szárazságra hajló klímánk alatt — az őszi gabona biztosabb termést is ad.

Zabból sok jó fajtánk van. Mint-hogy azonban ezek tavaszian, a termés sokszor gyenge. Igaz, hogy az őszi zab még nem teljesen fagyálló és szeme durva, vastaghéjú. A ló ennek ellenére szívesen eszi. Termelését fokozni kellene.

A kukorica termése az 1938. évben is kielégítő volt. Kukoricából számos jó fajtánk van. Az ország déli részén a bőventermő lófoguj-fajtákat termesszük, az északi részeken pedig, hol a lófoguj beérése bizonytalan, korábbi érésű s így kisebb termőképességű fajtákkal kell megelégednünk.

Burgonyából Somogy homokos részén, hol egyébként is az Ella-burgonya adja a legjobb terméseket és az olasz piacokon is ezt keresik. Budapest környékének középköztől talajain viszont a rózsafajták termesztése indokolt.

Termeljünk több szalastakarmányt, főleg pillangósokat, melyek a levegőből nitrogént gyűjtenek. Ugye, mint tud gyökérzetük korhadsával növelik a talaj tápértjét.

A száraz Alföldön különösen a lucerna termesztését kellene felkarolni. Ez után gazdálkodásunkat lényegesen megjavíthatnánk. Nem csak azt kell nézni, hogy egy évben

közvetlen eladás útján bizonyos területről mennyit vettünk be, hanem azt, hogy több évi átlagban miként alakulnak bevételi viszonyaink.

ADJUNK CSIRÁZÓ MAGVAKAT A TYUKOKNAK

A tél folyamán ritkán kapnak tyukjaink zöldet — káposztaleveleket, marhakarposztát —, miért is tojásaik rosszabb termékenyséűek. A termékenység fokozására, egyúttal a tojástermelés növelésére adjunk tyukjainknak csirázott zabot. Világos és meleg helyiségben, fagy vagy fémálácson 3—4 nap alatt készen van a csirázott zab. A néhány óra folyásig langyos vízben áztatott zabot — a víz lecsurgatása után — 4—5 cm vastagon nyomkodjuk tálcaikra s naponta permetezzük a megszikkadó zabréteget, hogy az állandóan kissé nedves legyen. Milyen helyet a zabszemek csírái megjelennek, megkezdhetjük etetését. A reggeli szemes-etetését ilyen csirázott zabbal végezzük.

IRTSUK AZ ACATOT!

Szántóföldjeinken a legkellemetlenebb, legtöbb kárt okozó gyomnövény az acat. Ezért minden alkalmas módszerrel irtani kell! Egyik módszer: a vetésben feltörő acatok kibökődése az ugynevezett acatolóbottal. Sokat pusztíthatunk el a tarló mielőbbi lehántolásával, mert a friss rögök több kikelnek magvai s a belőlük fejlődő palánták egy szántással tönkretrethetők. Minthogy azonban nemcsak magról, hanem földalatti gyökérindái révén is terjed, ezeket is el kell pusztítani. A pusztítás sikerül, ha az illető földön 1—2 évig kapásnövényt termelünk. Végre erélyes irtója az acatnak a sertés, mert szívesen kiturja és mohón fogyasztja az acat husos gyökereit.

Nem szabad azonban felejtetni, hogy az acat magja tollbóbitái útján messze el-terelődik. Így a szomszédnak földjéről bőven kaphat magot az a gondos gazda is, ki földjén az acat irtását erélyesen végrehajtotta.

MAGVAK RAKTÁROZÁSA

A magvak is lélegzenek: oxigént vesznek fel és a bennük levő keményítő vagy cukor stb. arán ezután némi felmelegedés mellett szénsav és víz keletkezik. Magvaink lélegzését lehetőleg csökkenteni iparkodjunk, mert minél élénkebb a lélegzés, annál több értékes anyag (keményítő, cukor) megy belőlük veszendőbe. Szokásos minőségű magvaknál a légzési veszteség egy év alatt csak 1—2%, erősen penészes gabonánál azonban 15—24%-ra is felmehet.

A lélegzés annál nagyobb fokú, minél nedvesebbek és minél melegebb környezetben vannak a magvak. A légzési veszteség megakadályozása céljából tehát arra kell törekedni, hogy magvaink minél előbb kiszáradjanak, azután lehetőleg kevés nedvesség jusson hozzájuk, azaz száraz legyen a magtár levegője és ne legyen meleg a helyiség, hol a magvakat tartjuk.

A friss gabonamagvakat ezért még a meleg időjárás tartama alatt gyakran átlapátoljuk, hogy kiszáradjanak. Ez történjék meg eleinte naponta egyszer-kétszer. Később elegendő hetenként kétszer-háromszor az átlapátolás; mikor pedig a gabona elég száraznak mutatkozik,

akkor négyhetenként egyszeri átlapátolás is elegendő.

Sőt a tél folyamán legjobb a gabonát értetlenül fekvő hagyni, mert abban az időben a lapátolás által még nedvesebbé válik és nem szárazabbá. Esőben, ködben vagy nyílvánvalóan nedves külső levegő esetén még a tarló helyiség ablakait se szabad kinyitni.

Beteg gabonát, így lényyszerűt, kicsírázott, dohos, gombától ellepített árut mindig elkülönítve, az egészségöstől távol kell tárolni.

A gabona felmelegedése mindig valamely elkövetett hibától ered, ügykezni kell azért ezt — lehetőleg hűvös időben — gyakori átlapátolással és sekély réteggel lehűteni. A gyengén dohos szag gyakori szellőztetéssel (átlapátolással) megszüntethető, de az erősebb dohoságot csak a mosás és a mesterséges szárítás orvosolja.

A kukorica, borsó, bab, lencse, repce, len nehezen száradnak és rákásban könnyen megpenészednek. Ezért szoktuk a kukoricát csövesen, a hüvelyeseket hűvelőkben szárogatni, mikor sok levegő járja közöttük s így gyorsabban száradnak. A repcét és lenmagot nagyon vékony rétegben kell kitergetni és gyakran átlapátolni.

KÖZTENYÉSZTÉSRE CSAK TÖRZSKÖNYVEZETT APAÁLLATOKAT SZEREZZÜNK BE!

Ha a község bikát, kant vagy kost vásárol és ezzel kapcsolatban állami pénzsegélyt (kamatmentes hitelt, jutalékos hitelt) vagy a gazdasági felügyelő szakmunkáját veszi igénybe, akkor csak törzskönyvezett állatok ivadékaik szerezhetőek be.

A földmivélségi kormányzat az az intézkedés természetesen ez a célt szolgálja, hogy minél értékesebb tenyészanyag szerzésére kényszerítse azokat a községeket is, melyeknek előjárósága még mindig nem értékel kellőleg a törzskönyvezett tenyészállatok.

Évtizedek óta dolgoznak hazánkban szarvasmarha, sertés- és juh-törzskönyvező egyesületek, melyek bírálják az elővezetett állatok ezreire, hogy azokból a legjavát kiválasszák. A külső és belső tulajdonságokban figyelemreméltókat megjelölik, termelésük (tejmennyiség és zsírtartalom, sertéséknél a malacok száma és négyhetes kori súlya, juhoknál a nyírósúly, a tejmennyiség, stb.) adatokat gyűjtik. A legjobbakról származó és jó termelőknél mutatózó ivadékok ugyancsak a törzskönyvből kerül, s így folytatódik nemzedékről nemzedékre az adatok gyűjtése.

Világos tehát, hogy az a bika, kan vagy kos, mely ilyen kiválasztott és a termelési illetégek ellenőrzött szülőktől származott, az tenyészítésben minden bizonnyal be fog válni, azaz olyan ivadék születik utána, mely hasonló az apaállat törzskönyvezett őseihez, amely ivadék az átlagosnál jóval nagyobb termeléssel fogja tenyészítő munkánkat megfizetni. A törzskönyvezett himállatnak lesz a gazdasági tulajdonságokait illetőleg áttörő ereje, mert ősei e tulajdonságokban — több nemzedéken át — kiválóak voltak.

Évszázados tapasztalat az, hogy helyesebb — akár drágábban is — egy jól vezetett tenyészettől a legjobb származású családokból vásárolni bikát, kant, csodórt, mint egy bizonytalan származású tenyészímet tán ajándékban elfogadni, mert ez után esetleg hitvány utódok születnek, melyek a felnevelés nagy költségeit se érik meg, s így a hoven-delem helyett a veszteség forrásává lesznek.

DÁNIA, A MINTA KISGAZDAÁLLAM

Évtizedek óta úgy emlegetik Dániát, mint a kisgazdák boldog országát. Akik Dániában jártak, azok elragadtatással beszélnék a dán gazdák jólétéről, termékeik világhírű voltáról és gazdálkodásuk céltudatos-ságáról. Évről-évre sok idegen járja évenként az országot, hogy ellessé módszereiket s ezeket saját véreinek gazdálkodásába átültesse.

Most, mikor a magyar kisgazdák nagyobb teret nyerne az ország földjéből, nagyon is indokolt emlékedni arról a kérdéstről, hogy vajjon mi tette mintaszertivé ezt a kis államot a mezőgazdaság terén s mi az, amit az ő elveikből a magyar talajba gyümölcsözően átültethetünk.

Tudjunk kell, hogy a mult század hetvenes éveiben, tehát 60 évvel ezelőtt, Dánia még olyan gabonatermelő állam volt, mint Magyarország. Mikor azonban az olcsó amerikai buza Európa piacán megjelent s a gabonatermelés már nem volt jövedelmező foglalkozás, akkor áttért az állattenyésztő gazdálkodásra. Ez az áttalálás nemcsak megmentette Dániát, hanem népet gazdaggá tette.

Azóta Dánia nem gabonát áru, hanem vajot, sertéshúst és tojást szállít Angliának, Németországnak. A fősúlyt a szarvasmarha-, sertés- és baromfitenyésztésre helyezi. Kitenyészette szarvasmarhafajtáit (vörös dán és feketetarka jütlandi) bőseges és zsíros tej termelésére, sertésfajtáit (nemesített dán sertés) az angolok által kedvelt, kevésbé zsíros hus (sonka, bacon) termelésére és tyukfajtáit (olasz, plymouth, wyandott és parlagi keresztések), arra, hogy sok és nagy tojásokat rakjanak. Az állatállomány nemesítése ugyanazon módszerekkel történt, mint amit az utóbbi évtizedekben nálunk is több-kevesebb sikerrel iparkodnak gazdasági vezetőink a kisgazdák udvarába bevezetni. Dániában már 40—50 évvel ezelőtt megalakultak a tejellenőrző egyesületek (Kontroll-Vereine). Minden tehénnél pontosan ellenőrizték próbaféjszelet útján az évi tejtermelést és csak a jó tehének borjait nevelték fel fejőstehénné, illetve tenyészbikának. Ott bikát már 30—40 évvel ezelőtt csak a mézáros vásárolt származási lap nélkül; a tenyésztő pedig csak olyan bikát, illetve üszörborjut vett meg, melynek ősei (anya, nagynyák, stb.) hivatalos, állami vagy egyesületi igazolványok szerint elsőrangú termelők voltak.

A kocaknál mérték hivatalos kiküldötték az aum súlyát 4 hetes és 10 hetes korban. Amelyek keca alól sek és súlyos malacokat választottak be, annak vétét iparkodtak terjeszteni. De később nem elégedtek meg a malacnevelő-képességgel, hanem szövetkezetek hálzádkban megállapították, hogy melyik keca ivadékaik hízhatnak leggyorsabban, legkisebb takarmánymennyiség fogyasztása mellett és szövetkezeti vághóhidakon pontos jegyzeteket készítettek arról is, hogy melyik családból való süldők adnak az angol piacnak legmelegebb húsminőséget. A minden tekintetben jó-nak minősült kocák ivadékaik terjedtek el egész Dániában, mert hiszen a felvilágosult, a vezetői iránt bizalommal viselkedő dán tenyésztők csakhamar állatták, hogy csakis ilyen tenyészanyag lehet boldogulásuk alapja.

Hasonlóképp bevezették a kiválasztó (szelktelő) munkát a tyuknyésztésbe. Csapfékszekkel ellenőrizték, hogy mely tyukok tojnak sok, nagy tojásokat, hogy melyek a téli tojók, stb.? Csak a jó tyukok tojásait használták fel keltetésre, miáltal az egész ország tyukállományát rövidesen a gazdasági célkitűzéseiknek megfelelő vérvonalak adták.

Igy alakította ki gazdasági állatállományát Dánia, a minta kisgazda-állam.

(Folytatjuk.)

KIS VASÁRNAP

Anró versek

AZ ÉN APAM

Katona volt az én apám,
Kard csillogott az oldalán.

A vállán meg volt egy puská,
Leapta, ha jött a muzsika.

Bátran harcolt a hazáért,
Földjéért és igazáért.

Hogyha én majd ember leszek:
Én is, én is csak így teszek!

MÓRA LÁSZLÓ

Jaj de furcsa eset

Ki hallott még
Ilyen furcsát?
Mégfürdették
A Kis Julcsát
S oly fekete
Lett a víz,
Akárcsak a
Szőlőviz!
Hogy mitől lett
Fekete?
Nem mondom meg,
Mondd meg te!

M. L.

KISCI MESE

Az arany-bunkósbot

Irtá: MÓRA LÁSZLÓ

(I. Közlemény.)

A mi utcánkban innen, a tietenek
tul, amerre a kis malac tán sohasé
tur, ott éledgett Pista ur, meg szegény
özvegy édesanyja.

Pista ur ugyan nem is volt olyan
igazi ur. Hiszen nem volt se háza,
se hintaja, de még bizony cipője se!
S ráadásul alig volt még nyolcsze-
tendős. Igazi pöttömnyi gyerkőc
volt, de hát más is Pista urnak szó-
lított, annak mondom én is. Nevét
pedig úgy szerezte, hogy mikor
kérdezték tőle, mi lesz, ha nagy
lesz, büszkén felvetette kócos fejét,
s szemébe vágta még a jegyző urnak,
szolgabíró urnának is:

— Ur leszek!

Hej, de rossz gyerek is volt ez az
urnak készülő Pista! Nagyon, de
nagyon sokszor meghátította szegény
jó édesanyját. Azt az áldott jó
asszonyt, aki reggeltől késő estig
dolgozott, sokszor még beteg is
elment napszámba, csak hogy meg-
legyen a mindennapi betévé falatjuk.

Sok rosszasa között is legjobb-
ban kivált Pista ur az ő hazudozá-
saival. Örökösen hazudozott. Édes-
anyja sokszor hangos sírásba kez-
dett, amiért nem tudta föltesz-
kottani arról a szegényteljes rossz
szokásáról. Hiába pírogatta, hiába
kérte, hiába büntette, tán még job-
ban hazudott, mint azelőtt.

Hanem valami véletlen mégis csak
segítségére jött a szegény asszony-
nak.

Egyik nyári napon történt, hogy
kiment a közeli erdőbe száraz galy-
lyat szedni tüzelőnek. Ment jobbra,
ment balra, ment erre, ment arra s
már is összegyűjtött egy köteg rő-
zsét. Csendesesen, elégedetten balla-
gott hazafelé. Egyszer csak nagy
sírás-rivás hangja ütötte meg fülét.
A hang irányába vette útját. Mi-
hamar meg is tudta, mi nagy baj
történt. Tündérország legkisebb kí-
rálykisasszonya zokogott keservesen
az egyik erdőtisztás szélén. Vele
együtt sírtak, rimáinkodtak a király-
kisasszonyt kísérő aranyzárnyu
tündérek is.

A szegény asszony kevés faggatás
után megtudta azt is, hogy Tulipán
királykisasszony lepkekergetés köz-
ben elvesztette a varázsgyűrűjét és
most nem tudnak visszamenni Tün-
dérországra.

A szegény asszony levette hátá-
ról a rozsenyábot és szíves kész-
séggel segíteni keresni ő is az el-
vesztett kincset. S alig került-fordult
valamennyit, csodák csodájára már
meg is találta a tüneményes szép-
ségű megmántgyűrűt s örömmel adta
át a még mindig sirdogáló kis kí-
rálykisasszonynak.

Erre aztán lett is ám nagy öröm!
A tündérek szerető jószággal simo-
gatták, cirogatták, még meg is csó-
kolgatták a szerencséskegű szegény-
asszonyt. Tulipán királykisasszony
pedig így szólt hozzá:

— No, ezt a jószágodat sietek meg-
hálálni. Kérj tőlem, amit akarsz,
mire hazaérsz, meg is lesz.

Hitte is ezt az özvegyasszony, meg
nem is. Végül is azt kérte remegő,

alázatos hangon, hogy az ő Pista
fiából ölje ki a hazudozás csunya
ördögét, hogy soha, soha ne hazu-
don többet.

— Meglesz, meglesz, szegény asz-
szony — felelte nagy biztatással a
kis királykisasszony.

A tündéreké pedig nem győztek
csodálkozni azon, hogy ez a földhöz
ragadt szegény teremtés nem kin-
csét, nem gazdagságot kért, hanem
ilyen furcsa valamit.

(Folytatjuk.)

Fejtörő:

$$\text{Jegyenye } r \text{ s } \frac{g_i}{A} \frac{k}{\text{Jegyenye}}$$

(Megfejtés: Farsang! Jank.)

A FALUSI OTTHON

ROVATVEZETŐ: KÁNYA TERÉZIA

Magyar lányok Angliában

A falvakba is eljutott már a hire,
hogy milyen csodálatosan egyszerű
érvényesítési lehetőségük van a ma-
gyar lányoknak, ha háztartási alkalm-
mazottnak kimennek Londonba.
Nem kell hozzá semmi, csak éppen
az elhatározás, még az utiköltséget
is megfizetik nekik. S aztán ott
kүнн, a ködös Albionban, ragyogóan
verőfényes élet vár rájuk: tenni-
szennek, lovagolnak, estélyekre jár-
nak és csak úgy dül felük a sok
nehéz font, hogy legfőbb gondjuk az,
melyik tengerparti fürdőn töltsék a
hétvéget. S ha valamelyiket közülük
véletlenül éppen nem veszi feleségül
egy angol milliós angol főrend,
még akkor is remek dolog hazajönni
egy év múlva tizenöt ruháskofferrel
s csak egy lóhátról beszélgetni a
falubeli lányokkal, legényekkel:

— Hja, nálunk odakünn, London-
ban...

Az igazság pedig az, hogy sokan
mentek ki rózsaszínű reményekkel és
még többen jöttek lehervadva vissza.
Mert ahhoz nem is kell Londonba
utazni, azt ugyebár itthon, a mus-
kátlis ablaknál ülve is elgondolhatja
magának minden épeszű, józangon-
dolkozó lány, hogy az angol házi-
asszonynak nem pucos dámára és
sposhthölygre, hanem erősen dolgozó
mindenesednyra van szüksége, amik-
or idegen országból háztartási alkalm-
mazottat hozat. Eppen, mert ott a

háztartásvezetést a lehetőségig le-
egyszerűsítik, mert a szönyegetek ki-
zárólag porszívóval tisztítják s a fő-
zés többnyire konzervmelegítésből és
salátakészítésből áll, éppen ezért ott
a polgári, sőt vagyonosabb családok-
nál sem igen lehet külön szakácsnőt,
szobalányt, gyermeklányt találni,
mert minden munkát a háztartási alkalm-
mazottnak kell elvégeznie. Suro-
lást, kefélest, fütést, fa- és szénhor-
dást, mosogatást, főzést, vasalást,
pince- és padlástakarítást s ezenfelül
még a harisnyatopplást, fehér-
neműjavítást is. Ugyancsak még kell
dolgozania azért, amit keres.

A mi derék falusi leányaink úgy
félnek attól, hogy itthon „cseléd”-nek
elszegődjenek, pedig nálunk a „cseléd”
sőt tulajdonképpen a családhoz
való tartozást jelenti s a jórával,
derék, becsületes leány négy-öt év
alatt megtakaríthat keresményéből
annyit, amennyiből falujába visszatér-
ve, a menyasszony-ládája megtelek.
Odakünn pedig valóban az ő általuk
használt értelemben vett cseléd,
idegen háztartási alkalmazott lesz
belőlük, akinek lelkivilága ott senkit
sem érdekel, senki sem érti a szavát
és magában kell elsírnia, ha honvágy
epeszi szívet.

Ne menjenek sehová külföldre a
mi pirosarcu, dalosajku falusi leány-
nyaink. Akci dolgozni akar és tud,
azt idehaza is mindig megbecsülik!

Háztartási tanácsadó

A legrendesebb háztartásban is
gyakori eset, hogy a ragyogóan tiszta
főzőedények mellett sárgás, homá-
lyosfalu üvegtárgyakat, üvegpala-
cokokat találunk, pedig könnyűszer-
rel kristályosan átlátszóvá tehetjük
azokat.

Az üvegpalcok falához tapadt
lerakódásokat legegyszerűbben úgy
távolíthatjuk el, ha apró darabokra
vágott szűrőpapírt vagy újságpapí-
r-foszlányokat rakunk bele, s vízzel
feleresztjük. A palacok erősen ráz-
zuk, hogy pépszerű anyagga váljék
benné a papiros és 10—15 perenyi
rázás után kiöntjük és kiöblítjük.

Petróleumos, olajos üvegeket
előbb luggal, majd benzinnel öblítünk
át. Az üveg falára tapadt régi pe-
nész- vagy nyákkáftoltokat olomsörét-
tel tisztíthatjuk le. Az üveget egy-
harmadig megtöltjük vízzel és ennek
megfelelő mennyiségű kisebbfajta
söréttel, aztán alaposan összerázzuk.
Mindenfajta üvegedény tisztításához
nagyon alkalmas a díznősörkefe.

Olajos üvegeket langyos sódaoldat-
tal is tisztázni mothatunk, vagy ha
az nem használna, 20—40 gramm
vágott vagy reszelt quillajakérgyet és
annyi meleg vagy hideg vizet tes-
zünk belé, hogy kényelmesen rázni
lehesse. Ha az üveg már gyanta-
szerű hártáival vonódott be, a quill-
lajakérgék közé még apró kavicsot,
vagy olomsöréte is tehetünk.

Finomabb üvegedények és üveg-
tárgyaknak jó tisztítószere az angyal-
vörös vagy polirvörös, amelyet hasz-
nálatkor lenolajjal vagy glicerinnel
dörzsölünk el. Tisztítás után a pépet
petróleumos ronggyal távolítjuk el s
aztán a polirvörös tisztánhagyott pu-
derfinomságu porába mártott fil-
annel dörzsöljük át.

Ablaküvegek tisztítására alkalm-
mas a finomra őrölt kréta por, kevés
szalmiákszesszel és vízzel keverve.
Ezt az üvegre vékonyan felkenjük,
száraz ruhával letöröljük és végül
flaneldarabbal átörzsöljük.

Minden hangszer

legjobb minőségben és a
legolcsóbban
vásárolhat
a hírneves

Reményi Mihály

hangszertelepe. Budapest,
VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. dímentes árjegyzékemet

Füstös ablaküveget legjobb szá-
raz fahamival tisztítani. Ha az üveg
szírvárványszínben játszik és átlá-
tszatlanná vált, kevés vízzel bepe-
metezzük, aztán porított, száraz
maróköllal bekenjük. Ezt a pépet rö-
vid ideig rajta hagyjuk az üvegen,
majd gyenge dörzsöléssel addig tisztí-
tjuk, míg teljesen átlátszó lesz.

Szemüvegek tisztítására itató-
vagy kreppapírt használhatunk. Ha
már az üveg elhomályosult, polirvö-
rössel- és szárazsörrel való dörzsö-
léssel fényesítjük ki.

Aranyszabályok

A házasságkötést illetően azt a
tanácsot lehet adni, hogy a család-
alapítás életbevágóan fontos lépé-
sénél figyelemmel kell lenni a testi
vonzódásra éppúgy, mint a meg-
felelő anyagi körülményekre, de a
párvalasztásnál mindezek felül a
lelki szerelemnek kell döntőnek
lennie!

::

Minden férfi és nő tartsa köte-
lességének, hogy házasságkötés
előtt a saját és a leendő élettársa
helyzetét a fenti szempontból is
gondolja át, az egészségügyi taná-
csokat kérje ki és a szükséges vizs-
gálatoknak vesse magát alá.

Magyar konyha

Vadhúsleves lencsével. Fél liter
lencsét kiválogatva és megmosva, meg-
főzzük és szeletekre vágott zöldséget
teszünk hozzá. Fél kg vadhúst pácolás
nélkül apróra vágunk és vízzel
tízre tesszük. Adunk bele szeletekre
vágott szalonnát, vöröshagymát, ré-
pát, babérlevelet, szemes borsot és
sót és mindezzel hagyjuk puhára
főni; akkor összekeverjük és ugyan-
csak puhára főtt lencsével szitán át-
törjük, huslével feleresztjük és
hagyjuk jól elforrni. Kockára vágott
szemlével adjuk asztalra.

Füle-farka pirítva. A díznő füle-
farkát apróra összevágjuk, zsírban
megpárolt vöröshagymával összeke-
verjük, megpárikázzuk és leborítva
főni hagyjuk. Burgonyát héjában
megfőzünk, megtisztítjuk, gyuró-
deszkanál összetörjük és megszózzuk.
A formát jól kikenjük zsírral, bele-
rakjuk a burgonyát másfél ujjnyi
vastagon, aztán beletesszük a meg-
főtt paprikáshust, reá ismét burgo-
nyát és sütőben megpirítjuk.

Töprtyűspógcása. Egy tányér jó
friss töprtyűt nyújtódeszkanál
finomra megvágunk s egy kg lisztel
elkeverjük. Beledünk két egész to-
jást, 3 deka tejbent áztatott élesztőt,
néhány kanál tejfölt és keményre
összegyurjuk. Ujjnyi vastagságra
kinyújtva, pógcászagattal ki-
szaggatjuk és tepsibe téve, meleg
helyen hagyjuk megkelti. Akkor föl-
vert tojjással megkenjük és sütőben
szép pirosra sütjük.

A VASÁRNAP TANÁCSADÓJA

minden ügyben utbalgazit!

Január

29 VASÁRNAP

Szal. sz. Ferenc, Addá

30 HÉTFŐ

Martine, Márton

31 KEDD

B. sz. János, Virgília

Február

1 SZERDA

Ignác

2 CSÜTÖRTÖK

Gy. sz. B. Asszony, Karolin

3 PÉNTEK

Balázs

4 SZOMBAT

K. András, Réhel

A nappal tartama: február 4-én 9 óra 41 perc; a hét folyamán 20 perccel nő.
—A hold fényváltozása: Holdtölte február 4-én.

Az olasz király leányának esküvője

Fényes ünnepélyességgel ment végbe január 23-án délelőtt *Mária* hercegnő és *Lajos Bourbon-Parmai* herceg esküvője. A nászmenetben elől a király és császári haladt a királyné és császárnéval. Követte őket a jegyispár, majd a királyi és hercegi párok egész sora. Az ünnepélyes szertartást *Beccaria* udvari főkaplán vezette. A mise folyamán *Beccaria* nagyhatású beszédet mondott, amelyben szerencsét kívánt az ifjú házasságnak és Isten áldását kérte rájuk.

Ezután a házassági szerződés aláírása következett. *Beccaria* főkaplán az iratot a szentűs elnökének nyújtotta át, aki mint a polgári hatóság képviselője szerepelt, míg a *Duce* a Korona jegyzőjének tisztét töltötte be. A két példányban kiállított okmányokat két kekkörbe kötött jegyzőkönyvbe foglalták, amelyek egyikét a szentűs levéltárban, másikat pedig a királyi levéltárban helyezik el.

A szertartás befejeztével a távozó fiatal párt a tömeg lelkes tüntetésével üdvözölték.

Uj egészségügyi főtanácsos. A kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére *Gortvay György* egyetemi magántanárnak, az OTI orvos-aligazgatójának, a közegészségügyi szolgálat terén kifejtett értékes munkássága elismeréséül, a *magyar királyi egészségügyi főtanácsosi* címet adományozta.

A Himnusz végső sorait éneklésnél nem kell ismétlni. Minden ünnepélyes alkalomkor emelkedett érzésekkel éneklj hazafias társadalmunk a nemzet szép főhőszát; a *Himnusz*. Az ismétlő részzel azonban a legtöbbször baj volt, mivel nem volt véglegesen megállapítva, hogy az ismétlés honnan történjék. Most végre rendeződött a kérdés és az illetékes körök az eredeti kézirat egybevetésével új határozatot, hogy az ismétlés teljesen elhagyandó. A rádióban leadott lemezeket már úgy vették fel és a kultuszminisztérium is utasított adott ki, hogy az iskolában ismétlés nélkül énekelje a tanulóifjúság a nemzeti imádságot.

Százéves diszpolgár. Közseg város képviselőtestülete január 19-én választotta diszpolgárává a város szülöttjét, a százéves *Torkos László* költőt. A mathuzsálemi koru költő nemrég ünnepelte a Petőfi-társaság is, amelynek 1876-ban történt megalakulása óta tagja. *Torkos László* még ma is irogat és vídámán elbeszélget látogatóival.

Vannak még csodák. Igens vannak. Persze ezek a csodák már a XX. század arányaihoz igazodnak. Vagy nem csoda az, hogy egy teljesen új, kitűnő hangu *huszár harmónika* 12 pengőbe kerül? Vagy ha egy felhurozott, jóhangu *hegedű* 11 P 60 fillér? És nem lehetetlen, hogy, egy öblös hangu, válogatott anyagból kidolgozott *tárogató* 30 pengő? És ki tudna például 80 fillérért előlítani és árusítani feketére lakkozott, mesés hangu *okarinát*, ezt az ügyes kis hangszeret. És a magyar nép kedvenc hangszerre, a *óttera* 10 pengőért, nem kész csoda? Hát az 1 P 20 filléres 12 hangu *jaimbólom*, másnéven xylofon, nem bámulatraméltó? 12 pengő egy *tambura*, kitűnő hangu *mandolin* vagy *tesabura*. Ugy-e, hogy vannak még csodák? De hol? Ezt kell jól tudni! *STERNBERG* királyi udvari hangszergyár, Budapest, VII., Rákóczi-utj 60. szám alatti zenepalotájában. Kérjen ingyen árjegyzéket!

Uj szünetjelet kap a rádió. A magyar rádió vezetősége elhatározta, hogy a Felvidék magyar lakta részeinek visszacsatolása emlékére, eddigi szünetjele helyett a Rákóczi-induló első ütemeit hangoztató jelzést rendszeresít. A Rákóczi-induló motívumából álló szünetjelre nyomban áttér a rádió, mielőtt az ehhez szükséges technikai berendezés elkészül. A rádiótársaság igazgatósága a terv megvalósítása céljából a megfelelő intézkedéseket megtette.

Hazafias adomány. *Sereg Pál* mezőkövesdi előfizetőnk, kiadóhivatallunk utján 1—1 pengő ajánlott fel a *Horthy Miklós repülőalpra* és a *Magyar a magyarért mozgalom* céljaira. Az adományokat — melyekért mi is köszönetünket fejezzük ki — rendeltetésű helyükre juttattuk.

Felmentette haragosa hasát. A csendőrség szombaton délután bekísérte a pécsi ügyészség fogházába *Kis Vince* 62 éves hegyszentmártoni gazdálkodót, aki a szőlőben összetalálkozott régi haragosával, *Kovács Ferenc* földmivel. Szóváltás közben *Kovács* karóval támadt *Kisre*, az félreugrott, kivédte az ütést, majd szekeréért ragadott és azzal *Kovács* hasát felmentette. *Kovács*ot életveszélyes állapotban szállították be a pécsi sebészeti klinikára.

Halálos szerelmi dráma

Megdöbbentő szerelmi dráma játszódott le a Komárom melletti *Agagos*-majorban. *Csütörtöki* Juliánna 18 éves csallóközi leány a majorban megismerkedett *Bukovánszky* Alajos magyarsóki legénnyel. A fiatal leány és a legény egymásba szeretett, de kiderült, hogy *Bukovánszky* két törvénytelen gyermeke van, mire a leány anyja ellenzte a házasságot. Hosszas rábeszélés után *Csütörtöki* Juliánna is beleegyezett a jegyesség felbontásába; visszakérte az ajándék-fényképet a legénytől, aki a kép visszaadásának ürügyével még egy utolsó találkozót kért. A találkozás során vita támadt a két szerelmes között s a vita hevében *Bukovánszky* kést rántott s többször beleszúrta a leányba. A leány kiáltására a szomszédok üldözbe vették *Bukovánszky*it, aki azonban most rovert rántott s azzal fenyegette meg üldözőit. Sikerült is elmenekülnie, de később egy bokor tövében elmentette torkát. *Bukovánszky* meghalt, a leányt életveszélyes állapotban kórházba szállították.

Emlékművel a munkácsi hősöknek!

A Magyarországi Kárpátoroszok Szervezete *Illés József* dr. egyetemi tanár, országgyűlési képviselő elnöklésével, bensőséges ünnepségen hódolt a munkácsi hősök emlékének. *Illés József* kegyelestes szavakkal emlékezett meg a munkácsi véres magyar Vízkereszt és a kárpátorosz kárcsöny esettjeiről, akiknek vére újabb megpecsételte a magyar-kárpátorosz testvériséget.

Ezután *Demkó Mihály* volt tartománygyűlési képviselő, a kárpátorosz nemzeti tanács elnöke, ruszin nyelven tolmácsolta Munkács város üdvözlését és mint szemtanu mondta el a cseh orvítadás lefolyását. Kiemelte *Pazuhánics* kárpátorosz nemzeti segítőrend hősiességét, aki az elfogott cseh tanképpfegyverével tüzelt a csehekre. *Linter Antal* mérnök, a szervezett titkára, indítványt tett arról, hogy a kárpátoroszok az ünnepség a Himnusz hangjaival ért véget.

Agancsos és agyaras nyulat fogtak Gyömrő határában. *Gyömrő* határában a nyulat annyira elszaporodtak, hogy igen nagy károkat okoztak s hajtóvadászatot indítottak ellenük, ami azután meglepő eredménnyel járt. Ugyanis volt köztük egy olyan példány, amelynek szájából a vadászóhoz hasonló hatalmas agyarak álltak ki, míg egy máséval a fejetejének egy hosszú, hegyes, sárga, agancsokhoz hasonló csontkinövés látható. Ezeket a nem mindenpár állatokat az ottani múzeumban helyezték el.

Tört le a testébe szurni, de nem érzi. *Tahra Bey* 38 éves egyiptomi fakir engedélyt kért a londoni rendőrségtől, hogy nyilvános helyen bemutathassa okkult tudományát, amelynek segítségével néhány perc alatt álomba merül és teljesen érzéketlenné válik minden külső behatás iránt. Ilyenkor késeket, töröket lehet mellébe szurni és hosszú szkeket karjába és lábszáraiba verni, anélkül, hogy bármit is érezne. A hivatalos ellenőrző bizottság előtt tartott próbamutatványait oly borzalmasnak találták, hogy a rendőrség egyelőre nem adta meg az engedélyt.

Hazaszaladt a műtőasztalról — meghalt. *Tuboly Jenő* 28 éves nagykanizsai fuvarost lova fejeberugta. Amikor magához tért, nem akart bemenni a kórházba. Másnap rosszul lett, a mentők kórházba vitték, ahol műtőasztalra tették, hogy megoperálják. *Tuboly Jenő* a műtőasztalról leugrott és hazament. Reggelre meghalt.

Négy egészséggház épül Borsodban. A helygüi kormány már a tavasz folyamán négy egészséggház építését segíti elő Borsod vármegyében. Az *Emődön* építendő A. típusu egészséggház építési költségeihez az Országos Egységügyi Alap 12.000 pengővel járul hozzá, ha a község legalább 4000 pengőt fordít erre a célra. Hasonló feltételekkel épül E. típusu egészséggház *Tardon* és *Andornakon*. A novai egészséggház intézmény állami segélyt 2000 pengővel felemeli a helygüminiszter.

Negyvenkét éves házasságszédelgő. *Jan Constantinescu* nyáradszerdai román fiatalember negyvenkét éves házasságszédelgés címén letartóztatott a hatóságok. *Constantinescu* 42 esetben ígért leányoknak házasságot, a hozományra előleget vett fel, azután nyomtalanul eltűnt.

Szülőfaluja temette el a munkácsi hőst. A *Munkács* védelmében hősi halált halt *Krisztin Péter* szakaszvezető holttestét hozzátartozói hazavittették szülőfalujába, *Szamoskőre* és itt temették el megható gyászünnepség keretében. A község nevében *Jakab Tibor* főjegyző mondott bucsubeszédet. Az egyházi szertartást *Kocsis János* református lelkész vezegte és beszédében mintaképül állította a hő magyar katonát az utókor számára. Szatmár megye törvényhatósága, a frontarcos csoport és a *Turul Szövetség* hatalmas bábérkoszorút helyezett *Krisztin Péter* sírjára. A községi képviselőtestület, *Krisztin Péter* hősi magatartását jegyzőkönyvben örökölte meg.

Arzenos kenyér Tiszaföldváron. Ujév napján *Tiszaföldváron* több gyanus mérgezéses megbetegedés fordult elő. A vizsgálat során megállapították, hogy az elfogyasztott kenyér okozta a mérgezést. A kenyérmáradékokat felkelték az Országos Vegyipari Intézetbe, ahonnan már leérkezett a jelentés, amely szerint a felkeltött kenyérből arzenát találtak.

Fejszével véletlenül agyonjuttotta az apját. *Kakas István* kisvaszari lakos, bogárnármester, *János* nevű 29 éves fiával a laposmezei erdőben fát hasogatott. *Kakas István* a fejsze nyelét fogta, míg fia egy nyelés furkával ütéseket mért a fejszére. Munkaközben *Kakas István* a síkos, nyirkos talajon megcsúszott és előre bukva, a fejszére esett, fia ebben a pillanatban a furkót ütésre emelte és apját halántékán szujtotta, aki a helyszínen azonnal meghalt. A csendőrségi nyomozás megállapította, hogy véletlen baleset történt.

Revolveres lövöldözés után öngyilkosság. *Schneider Ferenc* 19 éves csepeli fiatalember néhány nappal ezelőtt összeszólalkozott bátyjával és pisztolyt szerzett, hogy végezzen vele. A rokonok megtudták szándékát és az örszemes rendőrt január 18-án este figyelmeztették, hogy a legény lesekedik bátyjára. A rendőri egyik társával üldözni kezdte *Schneider* Ferencet, aki hazamenekült és elrejtőzött a lakás udvarán. Amikor a rendőrök a kapun beléptek, a fiatalember többször rájuk lött. A rendőrök lekapták karabélyukat és viszonozták a tüzelést. Közben a rendőrök megközelítették a fiatalember rejtékhelyét és akkor *Schneider Ferenc* melléltette magát.

Meggyilkolta a lakótársát, mert nem tudta elviselni a fajgatását

Krakovszki Mihály 52 éves budapesti napzsmász már 28 éve élt együtt közös háztartásban özvegy *Juhász József*né 69 éves varrónővel és ennek nővérével, a 70 éves *Udvardy* Jánosnéval. Legutóbb a *Gergely-utca* 52. számú házban laktak. *Udvardy* Jánosné sokat betegeskedett, többször volt kórházban is, de onnan mindig visszaküldték nővéréhez ápolásra. Betegsége igen fájdalmas volt s emiatt különösen éjszaka sokat jajgatott. Január 10-én *Krakovszki Mihály* a tisztifőorvosny hivatalban bejelentette, hogy *Udvardy* Jánosné meghalt. A temetés után a rendőrséghez névtelen feljelentés érkezett, amely szerint *Udvardy* Jánosné nem természetes halállal halt meg. Kihallgatása során *Krakovszki Mihály* elmondotta, hogy nem bírta már hallgatni *Udvardy* Jánosné jajveszékését, éjszaka felkelt az ágyából, egy sámit tett az idős asszony mellére és arra rálépett. Másnap délelőtt munkába ment. Este, amikor munkájából hazatért, megnézte az öregasszonyt és látta, hogy már halott.

A rendőrség öt is, vadházasársát is letartóztatta.

Rövid történet

SOBRI JÓSKA FÁJA

Irtja: Békefi László

A kehidai határban, talán ötszáz lépésnyire Deák Ferencnek, a Haza Bölcsének kuriájától északra, a postaut mellett máig is látható egy hatalmas fűzfátörök.

Fáját talán tíz éve vágták le. Ezt a hatalmas fát sokan ismerték, sokan megpihentek alatta. Egyszerűen úgy hívták, hogy „Sobri Jóska fája.” Erről a szájhagyomány a következőképpen mesél.

Csikorgó Ádám-Eva nap volt abban az évben Karácsony előtt. Mindenkinek, aki csak tehetett, bezuhodott barátságos vackába s mint mondani szokták, még a kutyát se kergettek ki.

Abban az időtájtban a bakonyi szegénylegények többször le-leereszkedtek a földesurakban bővelkedő Zala völgybe . .

Most az egyszer azonban nagyon saukult a gyűrű Sobri bandája körül.

Alig pár nappal előbb „kérték” el a csányi Sörice uraságtól az eladott gyapju árát. Amint mondják, ez az elkérés olyan kegyetlenül történt, hogy Sobri szálanként tépte ki mindaddig az uraság szakállát, amíg bevallotta, hogy a bankók a padló alá vannak elrejtve. Ezt a hőmeresz forrintot csak utközből vette magához, amikor Kapornakon tisztelgett a komkommért. Ott azonban félrekonkatták a harangokat, bár a harangozót óvatossággal agyonverték, de az álmukból felriasztott falubeliek kiszabadították a szorongatott jezsuitákat és a rablók megugrottak.

Ilyen és hasonló esetek miatt a pacsai pandurok komoly üldözésbe vették Sobriékát, amire az egerszegriek sem maradtak tétlenül.

Már akkor megtörtént Hunkár Antal kirablása is, ami miatt a nádor katonaságot is vezényeltetett a betyárok üldözésére.

A keszthelyi csendbiztos értesítést kapott Veszprémből, hogy Sobri erre vette az útját, tehát dél felé is elzárták a kibúvó terepet. Keletről a fehérvári katonaság egy egész százada karolta át a hegyoldalt. Átkutatták minden rejtékhelyet, a tollas pandurok, a kézzubbonyos bakák megnézték, megszurkálták minden kizárt, zezugot, de Sobri és bandája úgy eltűnt, mintha földbe sülyedtek volna.

Arra gondoltak a nyomozók, hogy Veszprém környékén nem mert megmaradni, mert ott leghűségesebb emberét: Milfajtot elfogták s ezt a valóságos jobbkezt 1837-ben, Karácsony szombatján felakasztották . .

Emberei hamarosan elhelyezkedtek az üldözők elől. Részint félelemből, vagy cimboraságból befogadták őket a környéken levő pástőremberek, némelyikkel egy kis atyafiság is volt. Ki vette volna észre, hogy másnap egy emberrel többen terelgetik a hatalmas birkanyáját . . ? Senki sem gondolt arra, hogy a békés pástőremberek ember . . . véreskezű rabló . . . betyár.

Csak maga Sobri nem mert bemenni sehova . . . Minden házában a Szent Karácsonyra készülődtek . . . A ház apra-nagya othon tanyáz . . . Nagy díj is volt kitzúve a fejére, élve, vagy halva . . . Tudta, körül van véve. A lápos legelőn bukducsolva látta a féléhomályban, a Zalaán túl felelődjé karéjt . . . Nincs menekvés . . .

Egyszerre szemébe tűnt az óriás fűzfa . . . A hírtelen jött nagy hideg ráfagyasztotta a leveleket, nem érték rá lehullani. Ott . . . ott . . . a derék-

nyí ágak között menedéket sejtett. Óvatosan odaosont. Hatalmas lendülettel már fent is volt. Éppen ideje. Koppányánál már feltűntek a lovasok, innét is közeledett a szuronyerdő.

Reszkette pillantott a közeledő árnyakra. Ekkor vette észre, hogy az alatta levő öles törzs belseje üres. Egy pillanat alatt leereszkedett a természetadta köpübe . . .

A nyomotvesztett üldözők körültelepedtek a zuzmarásalju fát. Tanácsot tartottak, meghányták-vetették a lehetőségeket . . . Sobri kiszökött a hálóból . . . Másfelé nem mehetett, csak Bulcsuszentlászlónak. Rövid szalonnázás után tehát felkereskedtek Bulcsuszentlászló felé . . .

Sobri a fa odvában mindent hallott. Amikor tiszta lett a levegő, megindult . . . visezza a veszélytelen Bakonyba.

Önnét később leszorult Tolnába, ahol egy darabig kemény harcotartott, de szerencsésül nem sokáig tartott. Az ulánusokkal való összetűzésben minden embere meghalt, maga fogságba került, ahol egy becsapott fegyverrel — amit állítólag magára maradt kedvese, Fehér Eszter, nagy áldozatok árán juttatott hozzá — agyonlőtte magát.

Ennek éppen most száz esztendeje, amint olvasható a régi írásokban.

A kis ember

Nem az a kis ember, akinek kicsi a háza, vagy keskeny a földje. Sem az, akinek vékony a kenyere. Az a kis ember, aki sokkal nagyobbak futná fel magát, mint amekkora valóban. Az ember értéke nem attól függ, hogy a sarkán mekkorát tud ágakodni, inkább attól, hogy milyen biztosan áll a talpán. A két kéz munkájából sem a könyörök lökdösése a fontos, hanem a markok ügyessége s az izmok kitartása.

A buzaszár sem kicsi azért, mert alacsonyabb a tölgynél. S nem nagyobb a többinél, ha üres feje társai fölé emelkedik, hanem kisebb.

Azt, hogy mekkora vagy, a munkád értéke és fontossága szabja meg. Annak élj és annak tégy eleget. Magadat pedig ne méregesed se cizmáid szárának hosszúsága, se a kalapod magassága szerint, hanem a kötelességteljesítés egyforma és igaz mértékével.

S akkor nyugodtan mosolyoghatsz azokon, akik kis embernek emlegetnek, mert nem vagy az. Egy vagy az épület tartó-köveiből. Egy az erdőóriás faiból. S ha kell, egy a haragvó hullámok fodraiból, vagy a mennydörgés morajából.

Erő vagy és hatalom mindenképpen, a magyar élet küttető és fenntartó ereje, amíg társaid minden törekvése él benned s a tiéd öbennük.

Kicsi akkor lehetsz, ha elszádkíthatnak föléd. Ha olyan utra terelhetnek, ami nem a te céloddhoz vezet. Most viharral dacoló fenyo vagy, akkor pedig fogpiszkáló lehet belőled, amelyet mások dus lakomájuk után félredobhatnak . . .

MEZES JÁNOS

MINDEN ÚJ ELŐFIZETŐ a falusi polgár táborát erősíti

A mi költőink

Miért nyílik ki a nefelejts . . .

Miért nyílik ki a nefelejts
Tavasszal a csendes folyó partján,
S amikor az legékesebb,
Eltemeti örökre a hullám?
A szivekben mért düzzít
Hűségörösa a szerelemfádat,
Ha egy sötét sirhalomnál
Széttépi azt a hervasztó bánat?

En Istenem, vajjon miért
Teremtettél csillagot az égce,
Ha engeded, hogy lehulljon
S idő előtt kialudjon fénye?
Két egygyeorrú igaz szivből
Az egyiknek mért kell porrá válni
S a másíknak örök gyászban
Könnyei útján a temetőt járni? . . .

EKES PAPP MÁRIA
(Dióviszló)

'uhászbojtár volt az apám...

Szép galambösz ember volt az édes-
apám,
Künn lakott a pusztán, nyárfás
magyar tanyán.
Terelte naphosszat a szép fehér-
nyáját,
S futja osendben, futja fűzfa-
furyujáját.

Nem cserélt volna biz' sok gazdag
királytal,
Mikor hallgatta ott künn a madár-
dalt.
A méla kolompósa volt a boldogsága
S futó szél zugása legszebb imád-
sága

Nagyvárosban egyszer volt tán
életébe',
Idegen volt neki lármas, uri népe,
Haza vágott lelke, hívta kicsi nyája,
Harmatkönnyes puszták lengő déli-
bábjára . . .

CSOMAY GÁBOR
(Pestszentlőrinc)

Az én kincsem

Fia vagyok a hazámnak,
Egyszerű katona.
Az őseimk szent honáért
Vigan szálló sikra,

Apám vére itt folyt már
A honuk rögre,
Két testvére az életét
Áldozta fel érte.

En sem leszek léha ember,
Hazám ocsmondja . . .
Példát adott édesapám
Áldozatosságára.

Két nagybátyám s édesapám
Hite él itt bennem:
Ami nekik, énnekem is:
Magyar hon a kincsem.

JESZENSZKY PÁL GYÖRGY
(Kiskőrös)

IGAZGYÖNGYÖK

Ahány ház, annyi szokás. Ez igaz. De még szin közel sem annyi ház, ahány szokás van.

Ha a sötétben leejtettél egy szál gyújtót, nem kell az egész skatulyát ráoldoznod, hogy azt az egyet megtaláld. Kis kárból nagyot ne csinálj.

Senki sem tudja, miért van a teve pupja. Még a teve sem, pedig elég régen horjta.

Több nap, mint kolbász: sok ember bánata. Több krumpli, mint nap: még több ember bosszusága. S minderről a szegény napok tehetnek legkevesebbet.

A szamarat mindig megismerik a hangjáról, az okos embert pedig legtöbbször abból, ha hallgatni tud.

Találja ki!

PÓTLÓREJTVÉNY

E	E	gazdasági szerszám.
É	É	ára.
E	E	belső szerv.
E	Z	elzórja a magot.
		minden embernek van, ki- nek több, kinek kevesebb.
V	M	vonatkozó névmás.
	R	üt.
I	L	nem ül.
	I	női név.
	É	akinek nincs.
O	A	mindennek van.
	L	török név.
H	G	sebhely.
	T	ilyen csiga is van.

Pótoljuk a hiányzó betűket és írjuk meg, milyen eredményt kapunk, ha a hárombetűs szavak középső betűit felülről lefelé összeolvassuk.

A levelezőlapra irt válaszokat a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-utca 24.) kell beküldeni, tíz napon belül. Elkésve érkező válaszokat nem veszünk figyelembe. Jutalom:

néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik helyes választ küldenek, előfizetési díjhátralékuk nincs.

A Találja ki! eredményét a 8-ik számban tesszük közzé.

A 2-ik számban között Találja ki! megfejtése a következő:

Curie-házaspár = rádium.
Marconi = szikratáviró.
Montgolfier-testvérek = léggömb.
Pasteur = védőoltás.
Stephenson = gőzmozdony.

Beérkezett huszonöt helyes megfejtés; könyvjutalmat küldtünk:

Téli gazdasági iskola ifjusági gazdaköre (Kisvárdra).
Makár János (Iharos) előfizetőnk címére.

Egy kis mosoly

— Képzeld, Pista azt mondta, lehetek már harmincöt éves.

— Ilyen szentelen! Annyi millióm lenne, ahány másodperccel fiatalabb vagy.

— Ropog a cipőd — ugylátszik, nincs kifizetve.

— Ostobaság! Akkor a ruhámat is ropogni kellene.

Egy légy és egy szunyog beszélgetnek.

Azt mondja a légy:
— En már csak szívószerkezettel dolgozom.

— En is már csak géppel csipek — feleli a szunyog.

Az utasra rászól a vonat kalauza, hogy ne rakja fel lábait az ülésre. A pasas fogja magát, lehuzza a cipőt, odateszi maga mellé az ülésre, aztán így szól:

— No most már nem szólhat egy szót se kalauz ur!

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése január hó 31-én lejár, hogy a csatlót befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat szíveskedjének beküldeni, nehogy a lap kültésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DÍJAINK:

Negyedévre	1 P
félre	2 P
évesre	4 P

A VASÁRNAP kiadóhivatala.
Budapest, V., Báthory-utca 24.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Milyen hátilag is elkészíthető gyógyszerrel kell alkalmazni bűdös lábfájásra esett juhok gyógyítására? (D. S., Országom.) — **Felelet:** Juhok bűdös sántaságát baktériumok okozzák, melyek a sárban vagy ganajlében felpuhult, felázott bőrt repedéseken hatolnak be. A csülkökből kipárállt pyocyanin nevű gyógyszer 2-3%-os vizes oldatával kell csepegtetni. Míg a bőrsépek felültelev, ezeket tömény salétromsavval kell csepegtetni. Ha a szaru alatt van gennyedés, akkor a körmöt a gennyedő rész felett le kell vágni, környékét 2-4 naponként lemosni szappanos vízzel vagy denaturált szeszszel és beecsetelni rézgáliccon 10%-os oldattal, utána bekenni fakutárral. A beteg juh maradjon otthon és pedig a többiből elkülönítve.

Kérdés: Hol vannak kenderköröt átvető gyárak, melyek a szállítást feltételek, hogyan kell csomagolni a szállítandó köröt? (K. J., Sikátor.) — **Felelet:** A kenderre vonatkozólag az érdekeltségek az összes gyárakkal abban állapodtak meg, hogy az I. osztályú és lombmentesített köröt a gyárban 6 pengő 10 fillért fizetnek. Ha pedig a mezőhegyi juttolt kendert sikerül 80 pengőnél drágábban értékesíteni, akkor 8-10 fillér árkiegészítést fizetnek. A 125-60 cm-es köröt az I. osztályú körönak 70%-át fizetik csak. A kender kévékbe kötözve szállítható. A kender kaszapengéből készült kendervágy kerekkel aratjuk, 16-18 cm átmérőjű markokban szártjuk s leombozás után a gyárba szállítjuk. Kenderköröt átvető nagyobb gyárak vannak Nagylakon, Szegeden, Komádiban, Dunaföldváron, Harkányban és Tolna-médein.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

D. M., Nida. Elfizetéses csak 1938 november 30-ig van rendezve, azért nem kapta meg a náptárt. Kérjük, rendezze elfizetését s mi örömmel küldjük meg Önnek is náptárunkat. — **Sz. F., Hercegszabar.** Elfizetéses bizony csak mult év július 31-ig van rendezve, ezért nem kapta meg a náptárt. Ha beküldi a hátralékot, készséggel elküldjük náptárunkat. — **H. M., Algóv.** A kért szótár ára egy pengő 60 fillér, utánvételt egy pengőnél drágább. Küldje be csekken a fenti összeget s azonnal küldjük a szótárt.

GABONATÖZSDE

Készárúpiac. Buza 77 kg-os 20.25-20.35, felsőt. és dunatiszak. 20.15-20.25, fejtérmegyel 20.25-20.35, többi dunánul 20.15-20.25, 78 kg-os tisztav. 20.45-20.55, felsőt. és dunatiszak. 20.35-20.45, fejtérmegyel 20.45-20.55, többi dunánt. 20.35-20.45, 78 kg-os tisztav. 20.65-20.75, felsőt. és dunatiszak. 20.55-20.65, fejtérmegyel 20.65-20.75, többi dunántul 20.55-20.65, 80 kg-os tisztav. 20.75-20.85, felsőt. és dunatiszak. 20.65-20.75, fejtérmegyel 20.75-20.85, többi dunánt. 20.65-20.75, rozs pestvidéki 14-14.10, más származású 14.10-14.20, zab 14.10-14.25-19.45, közép 19.15-19.25, finom buzakorpa 12.70-12.80, sórára kiváló 19-19.50, Ila 18.50-19, takarmányárpa 19-16-16.30, közép 15.75-16, tengeri tisztánul áll. 13-15-13.60, egyelő áll. 13.45-13.55, s-as buzaszil (24-én 15.90 -16 helyesen), 25-én 15.60-16 pengő 100 kg-é.

Határidőpiac. Rozs márciusra 14.66-14.58, májusra 14.80-14.90, tengeri májusra 15.35-15.36 pengő 100 kg-é.

Vetőmagvak. Árak helyt vidéki vasútállomások minőség szerint, 100 kg-é: lucernamag, nyers (íránny) 195-245, lucernamag, fehérbárdos 200-300, 16-heremag, nyers (íránny) 85-105, 16-heremag, fehérbárdos 130-135, szósós-heremag, fehérbárdos 130-135, tavaszi bíbliköny 16.50 bíbliköny 14-15, fehérfekély 16.50-17, egyelő 8.15-8.25, vörösköcs 16.50-17, gyoma 8.15-8.25, csilagfűrt 10.70-11.20, repce 24.25-24.50, tökmag, nagyszemű 27-28, kisméretű 18-19, 24, expresszros 18-19, Viktória 23-24, lenese, nagyszemű 36-43, közepesméretű 22-24, kisméretű 20-22, dunai szokványban 25.50-26, gömbölyű fűrtibab 27-28, uradalmi kékmák 120-125 P.

Takarmány. Árak métermázsánként pengőben: Réti széna Ila 7.60-8.30, Ila 6-6.50, IIIA 4.50-5.50, muharshéna 7.20-9.20, lucernaszéna 7-11, biborhereszéna 7, rozszéna 3.50-4 P.

Abraaktakarmány. Árak métermázsánként, kicsinyben, Budapest: arpaokorpa 14.80, borsóhéj 20, borsókonkoly 18, buzakorpa 18.50-13.75, buzaaktakarmány 13.2-16.30, kókuszpogácsa 14.50, lenmagpogácsa 16.50, nparforpogácsa 16.50, szárított répaszelt 11.50, repcepogácsa 11.50, rozskorpa 13, melasz 10.50, halliszt 45 pengő.

Tenyészmarhák és jármosörök. I. a helyföldi jármosörök és beállítani való tino (tarka) 58-62, II. a helyföldi jármosörök és beállítani való tino (fehér) 58-62, 1 1/2 éves üsző 56-60, 1 1/2 éves tino 58-60, fiatal friss fejős tehén 70-80

Borjú. Árjegyzék elsőlyban Ila 84-88, Ila 70-82, IIIA 60 fillér kg-é.

Ló. Igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 400-760, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 230-440, alárendelt ló 40-230, vagy ló 40-230 pengő, darabonként.

Juh. Külföldiek megfelelő Ila fiatal írú daarabonként 50 kg súlyban 42-46, Ila fiatal bárány, dáronként legalább 80 kg súlyban 46-50 fillér kg-é, gazdaságban, etetés-ítatás után mázslva, 3 kg súlylevonással.

Sertés. Uradalmi zirsértés páronként 340 kg-on alul 91-93, szedettsertés Ila 90-93 1/2, közeprendű 83-88, IIIA 75-80, öregsértés Ila 78-82, Ila 74-77, angol töksértés 93-95, angol sonkasértés Ila 92 fillér kg-é.

Nyersbőr. Marhabőr, minden súlyban, magyar 100-105, tarka 110-115 fillér, tarka bikabőr 40 kg-ig marhabőrből, 41-50 kg-ig 20%, 51-60 kg-ig 30%, ezen felül 40% levond. Borjubőr, hosszszulbál 145-150, rövidlábú borjubőr 155-165, merítő juhborjú, zódisúlyban 65-70 fillér kg-é. Mészáros-lóborjú daarabonként 13 P, kisebb lóborjú 10-20 százalékkal kevesebbet fizetnek.

Vad és vadhus. Szarvaspaca 220-240, gerinc 300-400, lapocka 100-120, többi része 30-50, őz gerinc 400-500, comb 240-260, többi része 30-100, vadászó, gerinc 190-240, comb 160-240 fillér kg-é. Nyul, hórben 300-400, süldő 180-300, fácán 180-320, fogoly 80-140 fillér daarabonként.

Halpiac. Harsca, nagyság szerint 280-360, csuka 120-250, ponty 100-140, sárász 70-100 fillér kg-é.

Zsír és szalonna. Szalonna, olvasztani való 140-156, sózott 160-200, füstölt 180-240, háj 152-168, tepertő 160-220, sertészsír helybéli 160-170 fillér kg-é.

Toll. A helyföldi árak változatlanul a következők: Ila Rupp 7-7.20, Ila Rupp 5-5.20, Ila Rupp 3-8-4, IIIA Rupp 2.50-2.60, hízott toll 3.85-4, Ila foszított toll 2.60-5.30, Ila foszított toll 2.90-3, Ila pelyh 11.40-11.50, Ila pelyh 8.50-8.60, fehér kacs 3.85-3.90, szárlé kacs 210-2.20 pengő, tarka csirke 27-35 fillér kg-é.

Tej és tejtermékek. Tejjes tej 30, lefőközt tej 10, aludt tej 80-100, tejszín 180-200, tejföl 100-120 fillér literenként. Centrifugált vaj 320-340, főzővaj 260-300, tehénutó sórány 50-80, juhutó 180-200, kevert utó 140-180, trappista 200-230 fillér kg-é.

Baromfi és tojás. Előboromfi: Tyúk 250-400, csirke rántani való 120-180, sütni való 170-800 fillér daarabonként. — **Leült baromfi:** Tyúk 140-180, csirke rántani való 180-280, sütni való 160-230, káppan hízott 180-240, ruca hízott 180-180, lud hízott 130-180, pulyka hízott 120-180, libamád, nagy 500-800, kicsi 30-400 fillér kg-é. Tea tojás 10 darabig 12-16, főzőtojás 8-13, apró 8-13 fillér daarabonként.

Zöldsg. Sárgerapa 10-20, petrezselyem 14-24, kevert zöldsg 16-24, zeller 20-40, kalarabé 12-20, karfiol 30-80, vöröshagyma makói 16-20, közönséges 12-16, fokhagyma 25-40, cékla 12-28, fejeskáposzta 7-12, savanyított káposzta 18-20, kelkáposzta 10-20, vöröskáposzta 20-40, fejlessalá 10-30 darabja, forma 60-140, burgonya, Gül-báza 12-15, ősziróza 12-13, nyári róza 14-16, kifli 22-28, tömött csiperkőgomba 120-240, szárított 400-800, tök, főző 50-60, süttő 10-16, sóska 100-160, paraj tisztított 30-60, fekete-retek 14-22 fillér kg-é.

Gyümölcs. Alma (nemes) 60-160, körte (nemes) 80-160, szilva 120-160, gyümölcs 120-300, köztöltött szőlő 90-160, dió keményhéjú 140-160, dió bel 40-80, mogyoró 260-340, mogyoróból 420-500, héjazott mandula 460-600 fillér kg-é.

Bar. A borpiac az árak tartottak, mert a termelőket tartózkodnak az eladásról. A kereskedelmi szokványú árú minőség szerint. Málfgang-fokonként változatlanul 2.8 fillér.

Szész. A szeszgyedáruságnál itali szeszben e héten is élénk volt a forgalom, míg a többi szeszféleségeiben nem volt változás.

Gyümölcspálinka. A törkölypálinka 3.80, sörpálinka 3.80, szilviorum 7. barackpálinka (minőség szerint) 10-11, bornárlat 5.50-5.60, avinálási céklora 8.80 pengőig terjedő áron kelt el 10,000 literfokonként (III. táblázat szerint, + 8% forgalmi adó).

Vágómarha. Bika, magyar Ila 30, tarka Ila 55-62, IIIA 31-54, ökör, magyar, Ila 58-65, IIIA 30-54, tarka, Ila 70, Ila 62-76, IIIA 38-61, tehén, magyar, extrám 68-70, tarka, Ila 61-67, Ila 56-60, IIIA 30-55, növendék 38-61, kicsontozni való 12-28 fillér kg-é.

Idegen pénzek vételi és eladási ára. Száz pengőnél többre kerül száz darab: Angol font 1590-1610; dollár 339.65-343.65; kanacai dollár 332-337; holland forint 183.80-185.80 pengő. — **Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab:** Cseh korona 7.50-10; lengyel złoty 60-61.40; szerb dinár 6-7.50; francia frank 8.95-9.65; román leu 2.40-3.45; bolgár leva 3-3.60; olasz lira 16.00-17.90; svájci frank 76.75-77.65 pengő. Ezekhez az árhoz hozt a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak já ralmak.

Budapest I.

VASÁRNAP, I. 29.

8: Hanglezek. 8.40: Hírek. 10: Református istentisztelet. 11: Róm. kath. istentisztelet. 12.20: Pontos idő, időjárás és vizállás. 12.30: Operaházi Zenekar. 13: „Semmi se jó, amit csinálunk, minden másképp jó”. 14: Hanglezek. 15: „Időszerről gazdasági tanácsadó”. 15.45: Kamara Kórus. 16.30: „Az egészséges ház”. Lehoczky György előadása. 17: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 17.10: Rendőrzenekar. 18.15: „Deák Ferenc tréfái”. 18.40: Matolcsy Margit magyar nótákat énekel. 19.50: Hanglezek. 20.15: A feketelleges kárpátorozs kultúrözsözetség ének- és balajajka együttesének hangversenye a Vigadóban. 21: Ady Endre emlékest. 21.50: Hírek, időjárás. 22.10: Szalonczene. 23.10: Ökölvívó csapatbajnokság elődöntője.

HÉTFŐ, I. 30.

12.10: Balajajka-zenekar. 13.30: Katonazene. 16.15: Diákféltára. 17.10: K. Bárány Szilvi heggedül. 17.40: „A székesfővárosi köztisztóság és a lógalotmán”. 18: Hanglezek. 18.50: „Szalóki Szent Ferenc”. 19.20: Cigányzene. 20: „Az iró visszaköltözik az időbe”. 20.35: Operaházi Zenekar. 21.40: Hírek, időjárás. 22: Szaloncözs. 23.10: Cigányzene.

KEDD, I. 31.

12.10: M. Lévy Ilonka énekel. 13: Postászenekar. 16.10: Asszonyok tanácsadója. 17.10: Szalonczene. 18: „Erdély a Lipót-diplomától az 1948-as Unióig”. 18.30: Helmut Hildegéhtü zongorizák. Hans Eggert énekel. 19: „Krákó, Lengyelország egykori fővárosa”. 19.30: „Ami a haligatók kárvának”. (Hanglezek.) 20: Négy egyfelvonásos. 1. „Simpionha Hunzarorum”. Hangkép. 2. „Bercsényi László”. Hangtárlék. 3. „Váraközök”. Rádiójáték. 4. „Vajk fia”. Rádiójáték. 21: Cigányzene. 21.40: Hírek, időjárás. 22: Jaz. 23.10: Hanglezek. 23.40: Olasznyelvi előadás.

SZERDA, II. 1.

12.10: Cigányzene. 13.30: Hanglezek. 16.15: Diákféltára. 17.10: „A bécsi kerítög története”. 18.10: „Tunisz és Korzika”. 18.40: Cigányzene. 19.30: Operaházi előadás közvetítés. 1. A kékszádalu herceg vára”. Bartók Béla operája. 2. „Bajazók”. Szövegét és zenéjét írta: Leoncauval. 20.25: Hírek. 22.10: Időjárás. Majd: Jazz. 23.45: Szalonczene.

CSÜTÖRTÖK, II. 2.

8: Hanglezek. 8.40: Hírek. 10: Róm. kath. istentisztelet. 11.15: Görögkatholikus istentisztelet. 12.20: Pontos idő, időjárás és vizállás. 12.30: Hanglezek. 13.40: „Világhírő”. 14: Beszárkóztzenekar. 15: „Bátszínház”. Közvetítés a m. kir. állami gróf Brunswick Teréz Múzeumoképzet inteztetből. 16: Szalonczene. 17.40: „Az ifjuság a gyermeke”. 18.40: „Fehérlék feketék”. 19.10: Cigányzene. 20.10: Karrier a Töknapban. Operett. 21.40: Hírek, időjárás. 22: Táncczenekar. 23.10: Cigányzene.

PÉNTEK, II. 3.

12.10: Szalonczene. 13.30: Cigányzene. 16.15: Diákféltára. 17.10: Magyar nóták

és csárdások (hanglemezről). 18: Babits Mihály előadása. 18.30: Szimfonikus Zenekar. 19.30: Operaházi előadás közvetítés. Trubadur. Zenedét szerzte: Verd. 20.05: Külligyi negyedóra. 21.05: Hírek. 21.55: Hírek, időjárás. 23.05: Katonazene.

SZOMBAT, II. 4.

12.10: Rejtő Gábor gondolkázik. 12.55: Horváthné Veéross Julia Chopin-műveket zongorizák. 13.30: Hanglezek. 16.15: Mesék. 17.10: Mit üzen a rádió? 17.40: Utty Anna és Cséleányi József magyar nótákat énekel. 18.35: A mesemondó P. Fides Mihály. 19.20: Szalonczene. 20: Követítés Zalkopánéból az Európa bajnok műkorcsolyázó versenyeiről. 20.40: Táncczenekar. 21.40: Hírek, időjárás. 22: Követítés a Vitéz bátról a Vigadóból. 23: Cigányzene.

Budapest II.

Vasárnap, I. 29. 11.15: Cigányzene. 15: Hanglezek. 16.45: Rendőrzenekar. 18.40: Sakkelőadás. 19.10: Feloalvas. 20: Hírek. 20.20: Kamarazene. — **Hétfő.** I. 30. 18.35: Német nyelvelek. 18.55: Cigányzene. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Ének. 20.50: Táncczenekar. 21.55: Időjárás. — **Kedd, I. 31. 17.30:** Mezőgazdasági féltára. 18.05: Szalonczene. 18.30: Francia nyelvelek. 19.30: Feloalvas. 20: Hírek. 20.20: Hanglezek. — **Szerda, II. 1. 18.50:** Olasz nyelvelek. 19.20: Cigányzene. 20: Hírek. 20.20: Előadás. 20.50: Hanglezek. 21.35: Jazz. 22: Időjárás. — **Csütörtök, II. 2. 11.15:** Szaloncözs. 17: Hangverseny. 18.40: Zongora. 19.30: Feloalvas. 20: Hírek. 20.20: Hanglezek. — **Péntek, II. 3. 18.30:** Gyorsírás. 19: Uteljárás. 19.50: Szimfonikusok. 20: Hírek. 20.20: Táncczenekar. 21.20: Cigányzene. 22: Időjárás. — **Szombat, II. 4. 17:** Misszós izenetek. 18.05: Mezőgazdasági féltára. 18.50: Háfta. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Szalonczene.

Arany- és ezüstpénzek ára

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 38 fillér; kétkoronás 76 fillér; ötkoronás 2 pengő; régi egyforintos 1 pengő. 14 karátos tömörarany grammonként 3 pengő 20 fillér. Színarany kilogrammja 5800 pengő. Szézeüst kilogrammja 100 pengő.

Vásárok jegyzéke

Január 29., vasárnap: Apostag, Bodrogkeresztes, Irsa, Jánosháza, Kunszentmiklós, Mezőhegyes. — Január 30., hétfő: Albertfalva, Balassagyarmat, Bánréve, Bátaszék, Battyánya, Csákvár, Csorvás, Dévanyán, Edelény, Eger, Felsőrg, Gyöngyös, Gyömrő, Jánosháza, Jászódsza, Jászfényszaru, Kapuvár, Kálóz, Karcag, Maglód, Hajdubözörmény, Putnok, Szerégsyén. — Január 31., kedd: Aba, Alsóbadás, Balassagyarmat, Balatonfüred, Beled, Bonyhárd, Bordónadás, Cegléd, Csongrád, Csurgó, Debrecen, Dég, Erd, Felsőrg, Jánosháza, Hosszúhetény, Hódmezővásárhely, Irsa, Kisterenye, Pereg, Putnok. — Február 1. Szerda: Aszód, Badacsonytomaj, Balmazújváros, Biharkeresztes, Bugyi, Boldog, Cinkota Csorna, Dombóvár, Dorog, Dunakeszi, Esztergom, Felsőbadás, Keleji, Kelebia, Szentantalfalva, Tabajd, Vésztő, Zalaszentgrót, Zsámbeck. — Február 2., csütörtök: Ambrózfalva, Apostag, Balatonboglár, Babocsa, Bátaszék, Berhida, Berettyóújfalva, Bia, Cee, Celldömölk, Csepreg, Dunapentele, Enying, Ercsi, Iharosberény, Komló, Maglód, Mélykut, Nógrádverőce, Zalaszentgrót. — Február 3., péntek: Alsópáty, Aszód, Badacsonytomaj, Buj, Bata, Bátamonostor, Battyánya, Bicske, Biharnagybajom, Bodrogkeresztes, Bonyhárd, Cegléd, Csenger, Csongrád, Dévanyán, Eger, Füzesgyarmat, Hódmezővásárhely, Hosszúhetény, Irsa, Kálóz, Kesztyű, Vásárosmiske. — Február 4., szombat: Balatonfőkajár, Berhida, Csanádpalota, Cinkota, Csurgó, Debrecen, Esztergom, Felsőhegy, Gyoma, Gulaj, Jákó, Kelebia.

Kiadótulajdonos: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.